Delphi **Pronoia**
METODIX

Metodix.
Road to Futures

ANVÄNDARGUIDE

Facilitering (Pronoia)

Delfi-ekosystemet — användarguider

Svenska

Version 1.0 · 2026-11-10

Kontaktperson: Hannu Linturi · hannu.linturi@gmail.com

Innehåll

FACILITERING (PRONOIA)

Den iterativa processen: rundor, faser och konvergens . . . 5

- Varför Delfi itererar . . . 5
- Pronoia-processen med en blick . . . 5
- Runda 0 – kartläggning och motivering (AI-stött orienteringssamtal) . . . 6
- Faserna inom en runda . . . 6
- Kontrollerad återkoppling: synlighetsstegen . . . 7
- Policy-presets – att välja en itereringslinje . . . 8
- Revidering och rörelse . . . 8
- Panelistens hemvy – realtidsdata som driver iteration . . . 9
- Att följa panelen – processmätvärden . . . 9
- Iterera över rundor – när man fortsätter, när man stänger . . . 10
- Facilitatorns itereringsspelbok . . . 11

Anonymitet: identitetslägen och grupprapportering . . . 12

- Princip . . . 12
- Tre identitetslägen (inställning per panel) . . . 12
- Genomgripande regler (alltid på, i varje läge) . . . 13
- Vad som är tillgängligt i varje läge . . . 14
- Gruppjämförelse – nuvarande beteende . . . 15
- I praktiken: rollspel och engångsomröstning . . . 15
- Datamodell (implementerad) – för utvecklarpartnern . . . 15

Hur Delphi Pronoias två gränssnitt är byggda . . . 17

- 1. En studie, en sanning . . . 17
- 2. Panelistens gränssnitt . . . 18
- 3. Facilitatorns gränssnitt . . . 20
- 4. Samma runda, från båda hållen . . . 25
- 5. Vad gränssnitten medvetet inte gör . . . 25

Panelistens process, runda för runda . . . 27

- 1. Vad du är på väg in i . . . 27
- 2. Innan något är öppet: inbjudan och samtyckesskärmen . . . 27
- 3. Runda 0: orienteringssamtalet . . . 28
- 4. Ramen som aldrig ändras . . . 28
- 5. Din tur att svara . . . 29
- 6. Svarat, och rundan är fortfarande öppen . . . 30
- 7. Dialog: rundan där panelen talar med sig själv . . . 30
- 8. Mellan rundorna – studiens rikaste skärm . . . 32
- 9. När studien avslutas . . . 32
- 10. Fler tjänster: registret . . . 32
- 11. Två sätt att namnge samma resa . . . 34
- 12. Om studien är i realtid . . . 34
- 13. Dina svar, dina uppgifter . . . 35

14. Till facilitatorn: vad som är värt att säga högt . . . 35
Facilitatorns process, från planering till överlämning . . . 36
0. Kartan du arbetar på . . . 36
1. Planering är en färdighetslista, inte en guide . . . 37
2. Runda 0: orientering i sju steg . . . 39
3. Insamling: rundhanteringskortet . . . 41
4. Svarsfasen: ditt arbete är övervakning – och förberedelse . . . 43
5. Dialogfasen: övervakning och moderering . . . 44
6. Revideringsfasen . . . 45
7. Att kika på resultat utan att lämna arbetet . . . 45
8. Mellan rundorna: din rikaste skärm också . . . 45
9. Rapportering och överlämning . . . 47
10. Undantagen, och vad de kostar . . . 47
11. Vad panelen ser medan du arbetar . . . 48
12. Fem saker som inte går att ångra . . . 49
13. Vad som fälls ihop, och när . . . 49
14. Raden som säger var på bågen du befinner dig . . . 51
15. Pensionering är barometerns väg, inte en allmän . . . 52
Rollspel: en roll i en ruta i panelmatrisen . . . 54
Vad rollspel passar för . . . 54
Arbetsfördelning: facilitatorn ger strukturen, panelisten väljer rutan . . . 54
Facilitatorns steg . . . 55
Vad panelisten ser . . . 55
AI-roller som komplement till panelen . . . 56
Att läsa resultaten . . . 56
Teknisk beskrivning . . . 56
Engångsomröstning på ett seminarium: QR-kod och anonyma svar . . . 58
Vad engångsomröstningen passar för . . . 58
Före tillfället . . . 58
Under tillfället . . . 59
Att stänga omröstningen . . . 59
Resultat . . . 60
Begränsningar . . . 60
Teknisk beskrivning . . . 60
Som panelist i den öppna Delfi-studien . . . 62
Du behöver inget konto . . . 62
En Delfi-studie är ingen enkät . . . 62
Anonymiteten är en struktur, inte ett löfte . . . 63
Vad mer finns på sidan . . . 63
Om något inte fungerar . . . 63
Korta svar . . . 64
Facilitatorns provperiod i fem steg . . . 65
1. Öppna din egen exempelstudie . . . 65

2. Se var panelen landade 65
3. Läs dialogen 65
4. Ändra något 66
5. Bygg en egen studie 66
Provperiodens gränser 66
Berätta vad som inte fungerade 67

Facilitering (Pronoia) · facilitator, forskare

Den iterativa processen: rundor, faser och konvergens

Facilitering (Pronoia)

Varför Delfi itererar

Delfi är ingen engångsenkät. Dess definierande mekanism är **iteration med kontrollerad återkoppling**: experter svarar oberoende, får sedan en anonymiserad bild av hela panelens svar och resonemang, och omprövar i det ljuset. Att upprepa denna loop är vad som skiljer Delfi från en opinionsmätning.

Iterationen gör ett specifikt arbete: den låter resonemang komma fram och utbytas i stället för att bara räknas; den ger en strukturerad chans att revidera i ljuset av motargument; och över rundorna flyttar den antingen panelen mot konsensus eller avslöjar en **stabil, välförstådd dissensus** – ett lika värdefullt resultat.

> **Kärnsekvensen är: oberoende omdöme → återkoppling → omprövning.** Anonymitet och den stegvisa frigivningen av återkoppling skyddar denna sekvens från socialt tryck – flockbeteende, dominans och förankring – så att rörelse mellan rundor speglar bättre resonemang, inte den högsta rösten.

Pronoia-processen med en blick

En studie fortskrider som en liten tillståndsmaskin som facilitatorn driver ett steg i taget:

Utkast → Runda 0 → Runda 1 → Runda 2… → Stängning → Analys

Runda 0 är orienteringen, och den hör till varje variation; varje numrerad runda kör samma interna fassekvens; och loopen upprepas tills facilitatorn stänger studien och lämnar ett rent dataset till analys. Variationens egen karaktär börjar när runda 1 öppnas: Real-Time Delphi kör en runda där svarande och dialog är öppna samtidigt, och Barometer Delphi bedömer samma teser på nytt från en våg till nästa. Classic Delphi och Argument Delphi kör samma process; de skiljer sig i siktet (konsensus / dissensus) och i indikatorerna, inte i faserna.

Runda 0 – kartläggning och motivering (AI-stött orienteringssamtal)

Runda 0 är mer än en uppsättningsskärm. I Pronoia körs den som ett **AI-stött samtal** som gör två jobb samtidigt:

- **Motivering.** Dialogen möter människor där de är, förklarar vad studien ber om och varför deras syn är viktig – så att de anländer till runda 1 engagerade, inte kalla.
- **Kartläggning.** Den lockar fram hur varje deltagare ramar in fenomenet – frågorna, positionerna och spänningarna de ser – vilket avgränsar argumentrummet och matar direkt in i tesdesign och panelmatris.

Selektiv / nyckelinformantvariant. Samtalet behöver inte föras med hela panelen. Facilitatorn kan föra det selektivt med en handfull **nyckelinformanter** – personer som känner terrängen – använda deras input för att kartlägga fenomenet och så teserna, och sedan bjuda in den bredare panelen direkt till runda 1.

Hur den än körs avslutas runda 0 genom att fästa de två saker som definierar argumentrummet: **panelen** (byggd som den orienteringslämpliga matrisen, godkänd genom sina kvalitetsgrindar) och **teserna** (minst tre, i den struktur orienteringen kräver). I uppsättningsläget kan facilitatorn fortfarande redigera och vid behov regenerera frågor; när runda 1 öppnas **låses** instrumentet så att alla svarar på samma frågor.

Faserna inom en runda

Varje numrerad runda kör samma fyra faser. Att skilja dem åt är avsiktligt: det håller ”forma din egen syn” åtskild från ”möt andra”, vilket är Delfi-metodens kärna.

Fas	Vad panelisten gör	Ser andra?	Interaktion	Varför
Svar (1a)	Svarar på varje tes oberoende	Inte före inlämning	Redigera eget svar	Fånga genuint, oförankrat omdöme
Dialog (1b)	Läser panelen, kommenterar och svarar	Ja	Kommentar + svar, graf synlig	Utbyta resonemang, inte bara siffror
Revidering	Uppdaterar positioner i ljuset av dialogen	Ja	Redigera eget svar (spåras som revidering)	Låta rörelse ske – och mäta den
Stängd	Rundan låst	Ja (skrivskyddad)	Ingen	Frysa en jämförbar ögonblicksbild före nästa runda

Svars- och dialogfaserna kallas även **1a och 1b** i facilitatorkontrollerna – delrundor av samma runda.

> **En fas lägger till en förmåga, den tar aldrig bort någon.** Att öppna dialogfasen stänger inte svarandet: en panelist som inte hann svara kan fortfarande svara under dialogen och får delta med hela repertoaren under hela rundan. Delfis idé är att en panelist kan ändra sitt svar när någon annans motivering ger ett gott skäl – och det kräver att svarandet förblir öppet.

Kontrollerad återkoppling: synlighetsstegen

Vad en panelist kan se sätts **per fas**, och det är den huvudspak Pronoia ger facilitatorn över förankring. Tre inställningar stiger från fullt skyddad till fullt transparent:

Synlighet	Innebörd	Effekt på förankring
Blind	Andras svar förblir dolda hela fasen	Maximalt skydd; används med eftertanke
Efter inlämning (after-submit)	Ingen förankring före du binder dig, sedan öppnas panelen och aggregatgrafen	Skydd där det spelar roll, återkoppling där det hjälper (eDelphi-normen)
Öppen (open)	Panelen är synlig hela fasen	Inget skydd per design; full transparens

Vid sidan av synlighet styr varje fas oberoende om kommentering, svar och resultatgrafen är tillgängliga – så håller sig svarsfasen tyst och fokuserad medan dialogfasen öppnar argumentet.

Policy-presets – att välja en itereringslinje

I stället för att sätta varje fas för hand väljer facilitatorn en förinställning som uttrycker en metodologisk linje; enskilda faser kan ändå åsidosättas per runda.

Preset	Svarsfas	Dialog / revidering	När den används
Classic	Efter inlämning, ingen graf	Öppen	Stegvis Delfi med förankringsskydd – standard
Real-time (RTD)	Öppen	Öppen	Kontinuerlig, alltid öppen eDelphi; rundan stängs aldrig för stegvis återkoppling
Open	Öppen, graf synlig	Öppen	Full transparens från första svaret – workshops, undervisning, lågriskpaneler
Barometer	Öppen, återkommande	Öppen	Samma teser bedöms på nytt från en våg till nästa; följer hur positioner rör sig över tid i stället för att konvergera i en studie

Preset och variation är olika saker. **Classic**-preseten är Classic Delphis och Argument Delphis gemensamma hållning – samma process, olika sikte. Real-Time Delphi är en annan kadens snarare än en annan metod: i stället för diskreta rundor svarar panelen och ser återkoppling kontinuerligt under en runda, och facilitatorn stänger när bilden är stabil. Barometer Delphi är en uppföljningshållning: samma instrument mäts på nytt våg för våg, en tes kan pensioneras mellan vågorna och ersättas av en ny, och förändring över tid är i sig ett fynd.

Revidering och rörelse

Poängen med återkoppling är att göra **informerad rörelse** möjlig. När en panelist ändrar ett svar under dialog- eller revideringsfasen registrerar Pronoia det som en revidering i stället för att tyst skriva över – så facilitatorn kan se *hur mycket* och *var* panelen rörde sig mellan rundor.

Den rörelsen läses mot **panelpulsen** – konsensus/dissensus-bilden per tes. Konvergens visar var panelen lägger sig; ihållande dissensus visar var en verklig, strukturell oenighet bor. Båda är signaler för nästa beslut.

Avgörande: lärandelärdelsen är **inte enhetlig** över panelen. Olika grupper – expertisområden, intressentpositioner eller observationsavstånd – beter sig vanligtvis olika: vissa konvergerar snabbt, andra håller sin mark, andra skiftar först sent. Att läsa rörelse **per grupp** är centralt för att beskriva hur panelen faktiskt lär – och det är också där den mest effektiva knuffen sker: att enbart lyfta fram att en grupp rört sig medan en annan inte gjort det är i sig en sporre för den efterblivna gruppen att ompröva. Pronoias gruppjämförelse längs panelmatrisens axlar synliggör dessa differentiella rörelser.

Panelistens hemvy – realtidsdata som driver iteration

Iteration fungerar bara om panelister återvänder och engagerar sig. Panelistens **hemvy** är designad för att få det att ske: den förvandlar panelens levande data till något informativt och uppslukande, så att se panelen röra sig får panelisten att vilja röra sig också.

Vyn anpassar sig till var panelisten är. Vid första besöket, före de svarat, förblir den avsiktligt minimal – en kort ”Om denna studie” och en direkt väg in i frågorna – så att inget står mellan dem och deras första oberoende svar. Efter att de svarat sätter layouten hela panelen först:

Se pulsen → Märk rörelse och spänning → Revidera → Se din effekt och lär

> **Varför realtidsdata driver iteration.** Att se levande konsensus formas, eller en spänning öppnas kring den egna positionen, är vad som får en panelist att ompröva och revidera. Varje revidering ändrar sedan bilden andra ser, vilket sporrar ytterligare rörelse – och genom den loopen lär panelen, och varje panelist.

Att följa panelen – processmätvärden

Genom hela processen följer Pronoia panelen med en liten uppsättning aktivitetsmätvärden. Tillsammans visar de med en blick om panelen är levande och engagerad:

Mätvärde	Vad det räknar	Vad det signalerar
Panelister	Medlemmar i panelen	Studiens räckvidd
Respondenter	Panelister som svarat	Svarsfrekvens och täckning
Kommentarer	Skrivna argument och kommentarer	Djupet i det erbjudna resonemanget
Svar (replies)	Kommentarer på kommentarer	Genuin dialog, inte parallell monolog
Reaktioner	Lättviktiga gensvar till andra	Lågansträngningsengagemang
Revideringar	Ändringar av svar och kommentarer	Själva lärandeläröelsen
Besök	Besök på webbplatsen	Ihållande uppmärksamhet och återvändandegrad

Revideringar och svar är de mest talande: de är spåren av att panelister verkligen omprövar i ljuset av varandra – iterationen fungerar som avsett.

Iterera över rundor – när man fortsätter, när man stänger

När en runda stängs fattar facilitatorn ett beslut: kör en runda till, eller stanna.

- **Kör en runda till** när positioner fortfarande rör sig, när dialogen väckte nya överväganden som förtjänar ett färskt svar, eller när en tunn panel just kompletterats.
- **Stäng** när panelen konvergerat, eller när dissensus är **stabil och välförstådd** – fler rundor skulle ge kostnad utan insikt.

Mellan rundor kan facilitatorn också agera på panelens hälsa: om mångfalden var för tunn, komplettera panelen (eller lägg till perspektivteser) före nästa svarsfas, så att den nya rundan genuint vidgar täckningen i stället för att upprepa samma röster.

> **Stängning lämnar över till analys.** Vid stängning blir det insamlade och validerade materialet indata till analysekosystemet (DAE-pipelinen och dess metoder). Iteration i Pronoia slutar exakt där strukturerad analys börjar.

Facilitatorns itereringsspelbok

1. **Sätt linjen först.** Välj en förinställning (classic / RTD / open) som matchar insatserna och justera enskilda faser bara om du har skäl.
2. **Öppna med orienteringssamtalet.** Kör det AI-stödda samtalet i runda 0 – med hela panelen eller några nyckelinformanter – för att motivera deltagare och kartlägga fenomenet före teserna låses.
3. **Öppna runda 0, lås instrumentet.** Färdigställ panel och teser, öppna sedan runda 1 så att alla svarar på samma frågor.
4. **Flytta fram en fas i taget.** Rör dig svar → dialog → revidering medvetet; låt svarsfasen göra sitt oförankrade arbete före panelen öppnas.
5. **Håll panelen engagerad.** Använd påminnelser och meddelanden och peka panelister mot sin levande hemvy – iteration fungerar bara om människor återvänder.
6. **Läs pulsen före beslut.** Titta på konvergens och dissensus per tes, och hur mycket positioner rörde sig, innan du väljer att iterera eller stänga.
7. **Vårda panelens hälsa mellan rundor.** Komplettera mångfald där den var tunn.
8. **Stäng rent och lämna över.** Stanna när konsensus eller stabil dissensus nåtts, lås studien och lämna det validerade datasetet till analys.

Källa: Pronoia – The Iterative Process (Metodix, juni 2026).

Anonymitet: identitetslägen och gruppрapportering

Facilitering (Pronoia)

Princip

Kärnan i Delfi-metoden är att minska socialt konformitetstryck och dominans genom **(semi-)anonymitet**. I Pronoia är panelister **strikt anonyma för varandra men identifierbara genom en pseudonym**, så att en deltagare i dialog känner igen samma samtalspartner som samma person. Anonymitet skyddar ärligt omdöme; den får inte brytas av misstag genom små grupper, AI-deltagare eller jämförelser.

Gruppрapportering löper längs **panelmatrisen** – expertis- (primär) och intressent- (sekundär) axlarna – snarare än en enda äldre gruppering. Samma **k≥3-skydd** gäller varje axel och panelpulsens gruppрickar.

Tre identitetslägen (inställning per panel)

A. Pseudonym (standard)

En stabil **pseudonym** per panelist (t.ex. Aurora, Vega) – minnesvärt och distinkt, ger ingen ledtråd om identitet eller status, stabilt under hela studien. Den verkliga identiteten sitter bara bakom inbjudningslänken (invite token). Länken lagras i databasen endast som en hash, så den kan inte läsas ur databasen eller ur säkerhetskopiorna. Full funktionalitet: hemvy, dialog, revideringar, erkännande, arena.

B. Rollspel (valfritt lager ovanpå A)

Panelisten **skriver själv en roll** eller ett perspektiv som hen svarar utifrån (t.ex. *Kommunens ekonomidirektör 2035*) och **placerar den i en ruta i panelmatrisen**. Av som standard.

Arbetsfördelningen är tydlig: **facilitatorn ansvarar för strukturen** – panelmatrisens axlar och kategorier – och **panelisten väljer den ruta** där rollen passar bäst.

- **Rollen är ett namn, rutan är en grupp.** Gruppjämförelse och analys använder den ruta panelisten valt, inte den fria rolltexten. Fritt skrivna roller splittrar därför inte panelen i grupper om en person, och k≥3-skyddet gäller fortfarande.
- **Andra ser rollen** bredvid panelistens motiveringar och kommentarer, efter pseudonymen, markerad *självvald*. Det är ett *påstått* perspektiv, inte verifierad expertis.
- **AI-roll.** Facilitatorn kan låta en AI-panelist spela en roll i samma matris. Den visas markerad *AI-roll*, och AI:n svarar utifrån rollens perspektiv. En roll som en människa valt och en roll som en AI spelar förväxlas aldrig.
- När rollspelet är avstängt visas rollerna inte för någon; sparad roll och ruta finns kvar.

C. Helt anonym engångsomröstning

Ingen identitet, ett enda svar – en seminarie- eller mobilomröstning som facilitatorn delar som **QR-kod** eller länk. Ingen inloggning, egen sida, arena, revideringar, erkännande eller bestående pseudonym. Den som röstar svarar på teserna och kan skriva en kort motivering; skribenten namnges aldrig. Varje inskick sparas som en anonym deltagare som inte syns i panelens deltagarlista eller i gruppjämförelsen, och svaren går in i rundans resultat och fördelning som alla andra svar.

Spärren mot dubbelröstning gäller per webbläsare: samma webbläsare svarar en gång. Den stoppar oavsiktliga upprepningar men inte avsiktliga – en annan webbläsare eller ett privat fönster kan svara igen. Engångsomröstningen passar därför för att känna av stämningen i en sal, inte för en omröstning vars resultat är bindande.

Genomgripande regler (alltid på, i varje läge)

AI avslöjas alltid. Varje AI-panelist markeras med **”AI” plus en kort rollbeskrivning, 2–3 ord** (t.ex. *AI · Ekonom*, *AI · Arbetsforskare*). Visas överallt en AI-panelist förekommer: dialogargument och kommentarer, panellistor, pulsens gruppetiketter, rapporter. Aldrig dold, aldrig presenterad som människa.

k-anonymitet (k = 3) i alla gruppvyer. Ingen undergrupp med färre än tre personer rapporteras på gruppnivå – jämförelser, sentiment och panelpulsens grupprickar inräknade – och regeln gäller **oberoende på varje matrisaxel**. Kompletterande skydd: när en grupp faller under tröskeln viks den (”Övrigt”-grupp) tills varje cell har minst tre; om ”Övrigt” fortfarande är under tre visas uppdelningen inte alls. Panelister utan värde på en axel utesluts från den axeln – de bildar aldrig en restgrupp.

Samma tröskel gäller korstabuleringar (grupp × tes): en numerisk cell döljs när n < 3. På små paneler styrs facilitatorn till en 2–3-gruppsdelning; anonymiteten vinner. I extremfallet visas pulsen endast på hela panelens nivå.

Synlighet och avslöjandet efter inlämning. Fasvis policy per runda styr när en panelist ser andra. Standard-**classic**-preseten använder i svarsfasen synligheten **efter inlämning**: ingen förankring före du binder ditt eget svar, men efter inlämning ser panelisten andras anonymiserade svar och aggregatgrafen. Strikt **blind** finns kvar i facilitatorns policyredigerare. Allt avslöjat material förblir pseudonymt och k≥3-skyddat; avslöjandet ändrar *tajmingen*, inte identitetsreglerna.

Vad som är tillgängligt i varje läge

Funktion	A Pseudonym	B Rollspel	C Helt anonym
Bestående handtag	ja	ja	nej
Igenkännbar i dialog	ja	ja	nej (namnlös)
Hemvy / arena / erkännande	ja	ja	nej
Revideringar	ja	ja	nej (engångssvar)
Kommentering	ja	ja	ja, anonym (modererad)
Självvald roll i en ruta	nej	ja (markerad)	nej
AI-märkning (om AI finns)	alltid	alltid	alltid
k≥3-grupprapportering (båda axlarna)	alltid	alltid	alltid
Facilitator ser personen	ja*	ja*	nej (ingen identitet)

*Om inte blind-facilitatorläget är på.

Som standard ser facilitatorn verkliga identiteter (för påminnelser och kvalitetskontroll); ett **blind-facilitatorläge** per panel döljer dem, så att även facilitatorn bara ser pseudonymer (inbjudningsmappningen finns kvar i databasen). Blindläget gäller hela teamet, även den ägare som slog på det. Det kan hävas endast innan någon mänsklig panelist har bjudits in eller svarat; därefter är det låst, eftersom panelisterna medverkar under dess löfte. Både påslagning och hävning loggas.

Svaret är panelistens eget. Bara panelisten själv kan ändra sitt svar. Studieteamet kan inte skriva ett svar för en mänsklig panelists räkning, och nollställning av svar är en åtgärd som bara ägaren kan

utföra: mänskliga svar raderas bara i en testkopia. Varje nollställning loggas. Vad som registreras i loggen, vad som inte gör det och vad tjänsteadministratören har förbundit sig till beskrivs på sidan Loggningspolicy.

Gruppjämförelse – nuvarande beteende

- **Två axlar, staplade.** Både panelistens hemvy och facilitatorns vy Kommunikation visar expertis- (primär) jämförelsen och under den intressent- (sekundär) jämförelsen – var och en med egen lista, numerisk matris och sentiment.
- **Numerisk jämförelse där frågetypen tillåter.** Gruppmedelvärden och deras avvikelse från panelmedelvärdet (plus ett divergenstal) beräknas bara för skalfrågor; andra frågetyper ger ingen numerisk matris.
- **Kommentarbaserat sentiment för varje frågetyp.** Varje grupps ton (positiv / försiktig / kritisk / neutral, med ett nettotal) härleds från argument och kommentarer över alla teser, så att öppna, ranknings- och flervalsfrågor täcks också.
- **Pulsens grupprickar** följer den primära (expertis-)axeln, vilket matchar gruppjämförelsens standard.
- Allt ovan förblir under **k≥3 med kompletterande undertryckning**; inga ”Out”-/”Övrigt”-grupper uppstår för en fullt klassificerad matrispanel.

I praktiken: rollspel och engångsomröstning

Båda har en egen arbetsguide:

- Rollspel: en roll i en ruta i panelmatrisen: när rollspel passar, facilitatorns steg, en mall till panelen, AI-roller och hur resultaten läses per ruta.
- Engångsomröstning på ett seminarium: QR-kod och anonyma svar: förberedelser, QR-kod och presentationsvy, vad salen ska få veta, störningar, resultat och begränsningar.

Datamodell (implementerad) – för utvecklarpartnern

- **Study:** `facilitator_blind`, `role_play_enabled`, `handle_theme`, engångsfält (`oneshot_comment_window`, `oneshot_moderated`), `policy_preset` + fasvis `phase_policy` per runda (visibility = blind | after_submit | open), `panel_matrix` (JSON: primär/sekundär axels namn och kategorier), `matrix_type` (expert | observer), `language`.

- **Panelist:** `display_handle` (temabaserat, panelunikt, stabilt), `self_selected_role`, `participant_type` (human | ai_agent), `matrix_primary` / `matrix_secondary`, `description`, `is_decision_maker`, `language`.
- **Axelgruppering** (`_panelist_axis`): primär → matrix_primary (AI-perspektiv som fallback; i rollspel den ruta panelisten valt – rollen är ett namn, inte en grupp); sekundär → matrix_secondary; returnerar tomt när axeln är tom, så panelisten utesluts i stället för att grupperas.
- **Delad grupprapportering** (`grouped_display`): k = 3 + kompletterande undertryckning (”Övrigt”) + None-uteslutning + småpanelsfallback till hela panelens nivå. Används av `/groups` (hemvy) och `/community` (facilitator) med båda axlarna staplade, samt av pulsens grupprickar.
- **AI-etikett** härledd från `participant_type = ai_agent` plus `ai_profile`-rollen, renderad som ”AI · {roll}”, roll standardiserad till 2–3 ord.
- **Blind facilitator:** när `facilitator_blind = true` visar UI:t bara handtag (namn/e-post dolda), även om inbjudningsmappningen finns kvar i databasen. Hävning avvisas (409 `blind_locked`) när någon mänsklig panelist har bjudits in eller svarat.
- **Inbjudningslänk:** `invite_tokens.token` = sha256(länk); länken förseglas med en servernyckel i kolumnen `token_sealed`, och nyckeln finns varken i databasen eller i säkerhetskopiorna.
- **Nollställning av svar:** bara ägaren; mänskliga svar bara i en testkopia (annars 409 `human_responses_protected`); varje nollställning loggas (`responses_reset`).

Källa: Pronoia – Anonymity Design (Metodix, juni 2026, status: implementerad).

Facilitering (Pronoia) · facilitator, forskare, teknisk partner

Hur Delphi Pronoias två gränssnitt är byggda

Pronoia har två ansikten. En **panelist** ser det ena; en **facilitator** det andra. De är inte två applikationer och inte två versioner av samma skärm. De är två frågor ställda till en och samma pågående studie, och hela designen följer av att de två frågorna är olika.

Den här guiden förklarar idén och strukturen. De två guiderna bredvid följer processen – vad som faktiskt händer, i ordning, och vad som då finns på skärmen.

---

1. En studie, en sanning

Båda gränssnitten läser samma två fakta:

`current_round`	vilken runda studien är i (0 = orientering, 1…N = delfirundor)
`current_phase`	`response` · `dialogue` · `revision` · `closed`

Allt synligt härleds ur dessa. Det finns ett tredje fält, `Study.status`, och det är en **presentation** – en etikett härledd ur rundan och fasen. Ingenting beslutar något utifrån det.

Det låter som en implementationsdetalj. Det är skälet till att gränssnitten går att lita på, och det lärdes den hårda vägen. Före augusti 2026 besvarades frågan *”vilken runda är vi i”* av fem ytor som läste tre olika källor, varav en kände igen rundor genom att jämföra med strängarna `round1`, `round2`, `round3` – så **i en studie med fyra rundor markerades runda 4 aldrig någonstans**. Två ytor kunde vara oense i femton sekunder eftersom den ena pollade och den andra inte.

Regeln som ersatte det: *rundan och fasen är sanningen; allt annat är en etikett.* När du ser samma faktum på två ställen i Pronoia – rundväljaren och en banner, säg – är det två avläsningar av en beräkning, inte två beräkningar.

---

2. Panelistens gränssnitt

2.1 Idén

Panelistens fråga är **”vad är öppet för mig nu?”** – inte ”vilket tillstånd är studien i”. Vyn besvarar den frågan direkt och ordnar sig kring svaret.

Fem principer styr den:

P1 · Fasen ordnar vyn, inte menyn. Det du landar på är det som är öppet för dig. Facilitatorns reglage bestämmer undantag, inte normalfallet.

P2 · Panelens *process* syns alltid, panelens *innehåll* först efter ditt eget svar. ”27 har svarat”, ”två nya kommentarer sedan ditt förra besök” – dessa säger ingenting om *vad* panelen tycker, alltså kan de inte förankra ditt omdöme. Fördelningen, medelvärdet och andras argument gör det, alltså väntar de på ditt eget svar. Villkoret gäller **per tes**, inte per sida: svara på den här tesen, se den här tesens fördelning.

P3 · Ramen ändras aldrig, huvudkolumnen ändras. Samma rubrik, samma menyknapp på samma plats, formuläret alltid på samma ställe. Inte olika sidor utan samma sida i olika tillstånd. En återvändande panelist behöver igenkänning mer än ett optimum per fas.

P4 · En tom tjänst står inte i menyn. Varje menyrad är ett löfte om att något finns där. En ”Gruppjämförelse” som öppnas tom är sämre än ingen rad alls. Tomheten räknas fram ur data, den slås inte på för hand.

P5 · Beskrivningen och informationstexterna är inte extratjänster. Studiebeskrivningen står ovanför formuläret vid första svaret; dataskydds- och AI-informationen är alltid nåbar. De är en del av det panelisten samtycker till – inte innehåll som måste förtjäna sin plats genom att vara intressant.

2.2 Strukturen: sex tillstånd

Panelistvyn har sex tillstånd, definierade av panelistens egen fråga:

	Tillstånd	När	Panelistens fråga
S0	Inte öppet ännu	inbjuden, inget öppnat	”Vad är jag på väg in i?”
S1	Din tur att svara	svarsfas, inget svar från dig	”Vad frågas jag om?”
S2	Svarat, rundan öppen	svarsfas, du har svarat	”Gick det fram?”
S3	Dialogtur	dialog- eller revideringsfas	”Vad tyckte de andra – ändrar jag mig?”
S4	Mellan rundorna	rundan stängd, nästa inte öppen	”Vad blev det av det? Vad händer nu?”
S5	Klar	studien avslutad	”Vart ledde detta?”

S4 är hela processens rikaste ögonblick, och det är lätt att slösa bort. Där ser en panelist vad rundan gav och formar den uppfattning hen bär in i nästa.

2.3 Vad som finns på skärmen

Ramen är konstant: rubrik, **Panelens puls** (hur långt rundan kommit), menyn, och huvudkolumnen som ändras med tillståndet.

- **Panelens puls** visar process, aldrig innehåll: hur många som svarat, vad som ändrats sedan ditt förra besök, om rundan lever.
- **Fler tjänster** är ett register, inte en låda med extramaterial – och enligt P4 listar den bara det som faktiskt finns i den här studien.
- **AI-panelister är märkta överallt där de har verkan.** Om panelen har AI-deltagare får panelisten veta det, och AI:ns bidrag är märkta både i fördelningen och i texten. Det är ingen fotnot i villkoren; det är en markering på varje yta där ett AI-svar räknas.

2.4 Två sätt att namnge resan

Samma struktur kan visas med två ordförråd, valt per studie:

	Berättelse	Förenklad
Runda 0	**Tröskeln** · Kastalia	**Start** · förberedande samtal
Rundorna	**Lesche** · panelrundor	**Rundor** · svar och dialog
Analys	**Templet** · Kassotis	**Analys** · bearbetning av resultaten

Detta är namngivning, inte struktur: tillstånden, reglerna och ytorna är identiska. En studie som vill ha den delfiska bildvärlden får den; en kommunal panel som skulle finna den främmande får vanliga ord.

---

3. Facilitatorns gränssnitt

3.1 Idén

Det är frestande att spegla panelistvyn: studien är i dialogfasen, alltså visar vi facilitatorn dialogfasen. Det är fel, och skälet är hela designen.

Facilitatorns fas är inte studiens fas. Panelisten frågar ”vad är öppet för mig”; facilitatorn frågar **”vad är mitt arbete just nu”**, och de sammanfaller inte. Medan svarsfasen är öppen är studiens fas `response` – men facilitatorns arbete är *övervakning* och *förberedelse av nästa runda*. En rak spegling skulle ge facilitatorn en skärm som säger ”vänta”.

Enheten är alltså inte fasen. Den är **(runda, fas) → facilitatorns uppgift**, och det finns fyra sorters uppgift:

Studien är…	Facilitatorns uppgift	Landar i
Utkast	**byggande**	Planering
Runda 0 öppen	övervakning + ingripande	Insamling
Runda N, svar	**övervakning**	Insamling
Runda N, dialog	övervakning + moderering	Insamling
Runda N, revidering	övervakning	Insamling
Mellan rundorna	**förberedelse**	Analys
Klar	rapportering	Rapportering

Plus en sak som inte är en plats alls: **ingripandet** – att gå framåt, öppna, stänga, hantera ett undantag. Det har aldrig en egen skärm; det finns alltid där det gäller.

3.2 Strukturen: två nivåer och ett fält

Båda nivåerna ligger högst upp på skärmen, i en navigering som stannar kvar när du rullar. Ett val för alltid arbetet direkt under den, så det finns inget att leta efter. Bara ”Vad nu?” ligger ovanför navigeringen, och den rullar bort när arbetet börjar (3.7).

Nivå 1 – arbetets art. Fyra knappar, alltid samma fyra:

Planering · Insamling · Analys · Rapportering

Nivå 2 – var arbetet sker. Flikar som hör till den aktuella arten:

Planering	Insamling	Analys	Rapportering
Översikt · Inställningar · Panelister · Teser · AI-panelister · avsnitt *Rundor*	*(Runda 0)* · Lägesbild · Inbjudningar · Facilitering · Kommunikation · Svar · *(Vågor)*	Sammanfattning · Statistik och förändring	Export · avsnitt *Rapporter* och *Underhåll*

Tre nyare block bor inuti dessa: **Prova som panelist** (förhandsgranskningen) finns på svarslänkskortet i Insamling, **Tidslinjen – motiveringar och dialog** finns i Insamlingens Svar, och markeringskorgen **Underlag för nästa runda** finns i Analys ovanför teslistan – och öppnas bredvid teseditorn i Design när en ny tes skrivs.

Nedre fältet – alltid tillgängligt. Nio saker som inte hör till någon runda eller arbetsart:

Inställningar · Svar · Panelister · Teser · Kommunikation · Team · Resultat · Export · Observation

Team leder till Team och behörigheter och *Observation* till Dela en observation; hela namnet visas också när du pekar på knappen. Din roll och ditt saldo står kort i fältets högra ände; hela texten visas när du pekar på dem.

Metodbiblioteket finns i vänstra fältet (📖 när fältet är minimerat) och Sammanfattning under Analys.

En dörr bär sitt måls namn: *Svar* leder till fliken med samma namn i Insamling. En plats, ett namn – även när en plats har två dörrar (beslut K2).

Två av dem förtjänar en notering.

- **Export finns på två ställen med avsikt.** Rapportering är en *fas* – det man gör till sist. Export är en *funktion* – något man kan göra när som helst. Samma vy, två olika frågor, två olika ögonblick.

- **Resultat är den enda punkt som inte är en flik.** Den öppnar **Resultat hittills** *ovanpå* ditt pågående arbete. Att kika på en tidigare runda får inte ta dig bort från det du gör, alltså är det ett fönster och inte ett mål. Det innehåller ingen redigeringsyta alls, och framåt finns exakt en väg – **Öppna i Analys →** – och all redigering sker där.

Insamlingens nivå 2 är en process. Ordningen är den ordning arbetet görs i: *Lägesbild* berättar var man står, *Inbjudningar* är den första handlingen, *Facilitering* samlar rundans inställningar (sista svarsdag, dialogfas, synlighet och interaktion), *Kommunikation* rymmer meddelandena till panelen – samma vy som Kommunikation i bottenfältet – och *Svar* är resultatet per tes. *Runda 0* kommer först när studien kör den, och *Vågor* sist i barometern.

Insamlingen visar den öppna rundan. Det finns ingen väg tillbaka till en stängd runda: dess material läses i Analys, och servern vägrar ändra en stängd rundas dialog, fasregler eller tidsplan. Inställningar som bestäms innan rundan börjar – öppningstid och att lägga till en runda – finns i Planeringens avsnitt *Rundor*, och undantagen – att byta fas för hand och att nollställa en gammal runda – i Rapporteringens *Underhåll*.

Bottenfältet visar också din roll och ditt AI-saldo. De är information, inte dörrar: de leder ingenstans, men de syns alltid.

3.3 Standard, inte tvång

Fasen bestämmer var du **landar** och vad som får **tyngd** – den bestämmer inte vart du får gå. Rälsen förblir fri, eftersom man i en delfi återvänder till planeringen mitt i insamlingen: runda 2:s teser byggs medan runda 1 fortfarande pågår.

När du tittar någon annanstans än där studien är säger vyn det. Den hindrar dig inte och döljer ingenting; den vägrar bara låta dig tro att du tittar på den aktuella rundan när du inte gör det.

3.4 ”Gäller:” – märkningen som förhindrar det värsta misstaget

Planeringen innehåller fem saker, och de är inte lika stora:

Vad	Gäller
Beskrivning, fenomenram	studien
Inställningar (orientering, variation, språk, AI-läge)	studien
Rundor (dialog, synlighetspolicy, tidsplan)	**varje runda för sig**
Teser	**varje runda för sig**
Panel	studien – men deltagandet är per runda

När du förbereder runda 3 måste du alltså veta om du redigerar runda 3:s teser eller också runda 1:s. Varje planeringsvy bär en märkning som säger vilket: **Gäller: studien** / **Gäller: runda 3**. Rundspecifika redigerare tar rundan som en explicit parameter – aldrig ”den som råkar vara aktuell”.

3.5 AI-funktionerna ligger i bakgrunden, bakom en kontroll

Om panelen har AI-panelister visar Insamlingsvyn ett kort som säger hur många de är. **Funktionerna** – att generera svar, kommentarer, reaktioner, revideringar – ligger bakom **AI-funktioner ▾**.

Skälet är inte ordning och reda. Ett block av AI-operationer renderat rakt in i huvudkolumnen förlänger just den kolumn som hela designen försöker korta av, och det skjuter maskinoperationer framför det arbete som i den stunden är facilitatorns eget: att se en människopanel svara.

Om funktionerna inte är tillgängliga **säger kortet varför** – den första rundan har inte öppnats, AI-samtalen i runda 0 skapas från vyn för runda 0, eller studien har avslutats. En frånvarande yta som inte anger något skäl går inte att skilja från en trasig.

3.7 ”Vad nu?” – kortet som också säger varför

Statuskortets översta rad namnger var i bågen du är – *Planering*, *Runda 1 pågår*, *Paus efter runda 1 – förbered runda 2*, *Avslut*. Under den finns **2–3 nästa steg**, och ordningen är i sig information:

hinder före brist · brist före övergång · övergång före fasens eget arbete

Varje steg bär tre saker. **Skälet** säger var uppmaningen kommer ifrån (*hinder · saknas · nästa fas · fasens arbete*); ett hindrande skäl är gult. **Dörren** är en knapp som tar dig dit och rullar kontrollen i sikte. **Motiveringen** är ett litet **?** som öppnar metodbiblioteket på rätt ställe – motiveringen är en dörr, inte en mening skriven i kortet.

Kortet hindrar ingenting. När inget krävs visar det fasens eget arbete: tomt är ett svar, inte ett tomt kort.

Hindret syns innan du stöter på det. Kortet frågar grindarna i förväg och uppmanar därför aldrig förbi det som skulle stoppa dig.

Kortet ligger allra överst på skärmen, ovanför navigeringen. Du kan fälla ihop det när utrymmet behövs för arbetet – men även hopfällt visar kortet det första steget om det är ett hinder.

3.8 Fasen avgränsar vad du ser

I insamlingsvyn finns raden **Information och interaktion** under AI-körningarna: påminnelse, meddelande till panelen, inbjudningar. Det är inte en ny vy utan **dörrar** till befintliga funktioner, och innehållet följer fasen. Av samma skäl **viks** en del avsnitt ihop efter fas: det som inte hör till arbetet för handen är en chip i stället för ett block. Vikningen är en **standard, inte en regel** – ditt eget val vinner.

3.6 En panel, en lista

Panelen är en enda lista där AI-deltagare är märkta – `participant_type` är en kolumn på en panelist, inte ett annat slags objekt. Men en standardvy som listar varenda panelist skulle i flera befintliga studier vara data snarare än en panel: mätt i databasen 25.8.2026 fanns där 80 AI-panelister och 33 människor.

Därför har panelvyn ett filter – **VISA: Alla · Människor · AI** – som är vytillstånd och inte ändrar något. Raden visar alltid alla tre antalen, så det som döljs går att läsa i stället för att gissas.

3.9 Innehållsraden – vyns avsnitt på en rad

Vyer med flera avsnitt (Svar, Kommunikation, Sammanfattning, Statistik och förändring, Vågor) har en **INNEHÅLL**-rad högst upp. Dess brickor är vyns avsnitt, och brickans namn är en dörr: den tar dig till avsnittet och öppnar det om fasen har fällt ihop det (3.8). Det lilla **×** efter brickan döljer avsnittet. En streckad, blek bricka betyder att avsnittet ännu inte har något innehåll i den här studien – den leder ingenstans, eftersom det inte finns något där.

Till exempel rymmer Analysens vy *Statistik och förändring* sju analyser – tesstatistik, konvergens, nyckeltal, dialogicitet, ändringsriktningar, revideringar och uppdatering – och *Sammanfattning* bland annat lyft och epistemisk 7×3. Innehållsraden är deras register.

3.10 Posten går ut som ett brev

Varje mejl från Pronoia går ut i två versioner: som ren text och som brev. E-postprogrammet visar brevet; ett program som inte visar HTML visar samma text som tidigare. Du skriver fortfarande bara texten – brevet byggs runt den: studiens namn högst upp, `[link]` blir en knapp där du skrev den, och i slutet kontaktpersonen och en upplysning om att man kan svara direkt på meddelandet. Brevet har inga bilder och ingen spårning: du får inte veta när panelisten öppnade meddelandet, och det har aldrig utlovats hen.

4. Samma runda, från båda hållen

	Panelisten ser	**Facilitatorn ser**
Rundan öppnas	S1 ”din tur”: teser, formulär, beskrivning	Insamling · Svar: ansamling, påminnelser, framåt
Under svarandet	pulsen (bara process), sitt eget svar bekräftat	vem som svarat, per tes och per panelist
Efter eget svar	S2, och fördelningen **för de teser hen svarat på**	hela fördelningen
Dialog	S3: andras argument, anonymt, AI märkt	kommentarsflödet, AI-aktiviteten, modereringen
Rundan stänger	S4: vad det blev, vad som händer nu	förberedelsen: vad rundan gav → nästa rundas teser

Läs tabellen nedåt och de två designerna är en design: **panelisten får innehållet när det inte längre kan förankra hen; facilitatorn får det direkt, eftersom hens jobb är att se det.**

---

5. Vad gränssnitten medvetet inte gör

Fem regler som förklarar frånvaro som annars läses som luckor:

1. **Ingen tom tjänst.** En menyrad som öppnas mot ingenting tas bort, den lämnas inte kvar som ett löfte.
2. **Ingen andra beräkning av samma faktum.** Det får finnas flera knappar som för en runda framåt; det finns en beräkning av vad ”framåt” betyder. Två knappar är i sin ordning, två svar är det inte.

3. **AI märks på varje yta där det har verkan** – inte upplyst en gång och sedan glömt.
4. **En stängd runda förblir stängd.** Dess deltagare och resultat är historia. Att ändra dem i efterhand skulle tyst ändra en svarsfrekvens som redan visats och kanske analyserats, och jämförelsen mellan rundor är metodens kärna.
5. **Pronoia beskriver; den tolkar inte.** Fördelningar, förändring mellan rundor, vem som sa vad – det är beskrivning. Tolkningen är analysekosystemets arbete, och gränsen är avsiktlig.

Skriven 26.8.2026. Översättning av den engelska källan `en/30-pronoia/10-how-the-interfaces-work.md`, som är den kanoniska versionen: om de två säger emot varandra har engelskan rätt och den här är föråldrad. Knapparnas och flikarnas namn är hämtade ur programmets egna svenska strängar, och ett vakttest (`scripts/test_guides_coverage.py`) fallerar om guiden namnger en kontroll annorlunda än programmet. De svenska gränssnittssträngarna är ännu inte språkgranskade av en modersmålstalare (BACKLOG B3).

Facilitering (Pronoia) · panelist, facilitator

Panelistens process, runda för runda

Den här guiden följer panelen från inbjudan till slutresultat. Den är skriven för den som har blivit inbjuden – *du* är panelisten – och facilitatorn kan läsa den som en beskrivning av vad panelisterna faktiskt ser.

Systerguiden, *Hur Delphi Pronoias två gränssnitt är byggda*, förklarar designen. Den här är vandringen: vad som finns på skärmen vid varje punkt, i ordning, och varför vissa saker ännu inte är där.

---

1. Vad du är på väg in i

En delfipanel är ingen enkät. En enkät frågar dig en gång och summerar dig. En delfi frågar dig, visar vad resten av panelen svarade och varför, och frågar igen – och det intressanta är det som händer däremellan.

Tre saker följer av det, och de är värda att veta före första skärmen:

- **Ditt resonemang betyder mer än din siffra.** Bedömningen placerar dig på en skala; resonemanget är det som andra panelister läser och det som analysen till slut arbetar med. En bedömning utan resonemang är ett halvt svar.
- **Du är anonym för de andra panelisterna.** De ser en kod, inte ett namn: *”Du svarar anonymt – andra panelister ser dig endast som {code}”*. Vad facilitatorn ser av dig beror på hur studien är upplagd, och dataskyddsinformationen anger vilken ordning som gäller.
- **Oenighet är inte ett misslyckande.** Den är ofta själva resultatet. Ingenting i gränssnittet knuffar dig mot mitten, och resultatvyerna visar spridning som ett faktum snarare än som ett problem.

Om panelen innehåller AI-panelister får du veta det innan du börjar. *”Den här panelen innehåller AI-panelister”* sägs i förväg, och varje AI-bidrag är markerat överallt där det har verkan: bredvid argumentet och som en skrafferad andel i fördelningen.

---

2. Innan något är öppet: inbjudan och samtyckesskärmen

Du kommer in via en personlig länk. Den är din och identifierar dig för studien utan lösenord – därför bör den inte vidarebefordras.

Första skärmen är **Innan du börjar**. Där står vad studien är, vem som driver den, hur dina uppgifter hanteras och – om panelen har dem – att en del panelister är AI. Du fortsätter med **Jag har läst detta och deltar**, och **Läs dataskyddsinformationen** finns kvar i menyn under hela studien.

Den skärmen är ingen formalitet som designen försöker ta sig förbi. Den är det du samtycker till, så den kommer före innehållet i stället för under det.

---

3. Runda 0: orienteringssamtalet

De flesta studier börjar med **Runda 0** – ett samtal i stället för ett formulär. En AI-assistent som heter **Kastalia** öppnar fenomenet med dig, med dina egna ord, innan någon tes bedöms.

Kastalia säger själv vad den är:

> *”Jag är en AI, inte en människa. Jag hjälper dig att öppna frågorna med dina egna ord före själva rundan – jag bedömer inte dina svar och säger inte vilken åsikt som är rätt. Jag bär materialet, seendet är ditt.”*

På skärmen finns **FENOMEN SOM STUDERAS**, det som paneldesignen redan känner till om din utgångspunkt (*”Utifrån paneldesignen känner Pronoia till om dig:”* – rätta det i samtalet om det är fel) och en framstegsrad, *”Besvarat {answered}/{total} orienteringsfrågor”*. Du skriver fritt; det finns ingen skala.

Du avslutar själv med **Jag är klar →**. Därefter landar du på din sida, och teserna öppnas i sinom tid.

Runda 0 kan hoppas över. Då är din första skärm den i avsnitt 5.

---

4. Ramen som aldrig ändras

Härifrån är en sak värd att ta till sig, eftersom den gör allt annat enkelt: **sidan byts inte, dess mitt byts.** Rubriken står där den stod, menyknappen där den stod, formuläret på samma plats varje runda.

Tre delar av ramen finns alltid:

Del	Vad det är
Panelens puls	hur långt rundan har kommit – *”{n} har svarat”*, vad som är nytt sedan ditt förra besök
Fler tjänster	registret över allt annat (avsnitt 10)
Huvudkolumnen	den enda del som ändras med rundan och fasen

Panelens puls visar processen, aldrig innehållet. Den säger att panelen rör sig – hur många som har svarat, hur många nya kommentarer som finns – och den säger med avsikt inte *vad* panelen tycker förrän du har svarat. Det finns inget måltal i den: den säger *”27 har svarat”*, inte ”27 av 40”. Ett måltal gör ett livstecken till en mätare, och en mätare talar om för en sen svarare att hen är sen.

---

5. Din tur att svara

Det är för detta du blev inbjuden. Huvudkolumnen innehåller den aktuella rundans teser, och för var och en: tesen, skalan och ett fält för din motivering – **Motivera ditt svar:**.

Att svara, i praktiken

- **Bedömningen och resonemanget hör ihop.** Fältet frågar rakt ut: *”Varför bedömer du så här?”* En del teser är öppna och har ingen skala alls; en del har två kriterier (till exempel sannolikhet och önskvärdhet), och då svarar du på båda – de är olika frågor om samma tes.
- **Alla teser är inte skalor.** Beroende på studien kan du bli ombedd att rangordna alternativ, välja ett eller flera, placera en punkt i ett plan, fördela poäng, ange ett tidsfönster (**Tidigast** / **Senast**, eller **Kommer aldrig att ske**) eller fortsätta en tidsserie. Mönstret är detsamma i alla: din position, sedan ditt resonemang.
- **En i taget eller alla på en gång. En i taget** visar en tes med *”Tes {i}/{n}”* och **Föregående** / **Nästa**; **Visa alla** ger tillbaka hela listan. Det är en lässtil och ändrar ingenting annat.
- **Ditt arbete sparas medan du skriver.** Ett utkast sparas lokalt medan du skriver och formuläret säger *”Utkast sparat på den här enheten”*. Om du lämnar sidan och kommer tillbaka erbjuder *”Osparat utkast hittades”* **Återställ utkast** eller **Släng**. Utkastet ligger i din egen webbläsare, inte i studien.
- **Att spara.** Varje tes har **Spara**; **Spara alla ({n}/{total})** skickar in dem du har fyllt i. När alla teser är besvarade säger vyn *”Tack för dina svar!”*

Vad du ännu inte ser, och varför. Under svarsfasen visas inte panelens *innehåll* – fördelningen, medelvärdet, andras argument – förrän du har svarat. Inte för att det är hemligt, utan för att det du

skriver ändras av att först se det. Ett första svar som redan har förankrats i panelens medelvärde är mindre värt för studien än ett första svar som är ditt. Villkoret gäller per tes, inte per sida: svara på den här tesen, se den här tesens fördelning.

En studie kan vara strängare eller lösare på den punkten. Rundans synlighet är antingen **Blind**, **Efter att du svarat** eller **Öppen**, och det vanliga för en svarsfas är *Efter att du svarat*.

---

6. Svarat, och rundan är fortfarande öppen

Ditt svar är inne. Nu gäller två saker.

Du kan fortfarande ändra det. *”Dina svar på alla {total} teser har sparats i studien. Du behöver inte skicka något mer och kan stänga sidan. Du kan återvända för att redigera dina svar så länge rundan är öppen.”* – **Redigera svar** öppnar formuläret igen. Ingenting låses förrän rundan stänger – inte heller när studien går in i dialogfasen: en tes du inte hann svara på kan fortfarande besvaras under dialogen.

De teser du har svarat på börjar visa panelen. Under en besvarad tes visas **FÖRDELNING**: staplar för svaren, en heldragen linje för medelvärdet, en streckad för medianen, ett ljust band för interkvartilavståndet, och ditt eget svar markerat (★ och orange stapel). Bredvid står de tal panelen använder – **Md**, **SD**, **IQR** och *”{n} svar”*.

Om panelen har AI-panelister säger fördelningen det: AI-andelen ritas i en andra färg **och skrafferas**, teckenförklaringen namnger båda grupperna – **Människor ({n})** och **AI-panelister ({n})** – och n anges uppdelat, *”{h} människor, {a} AI”*. Färgen ensam bär aldrig det faktumet, eftersom färg ensam sviker en del av panelen.

---

7. Dialog: rundan där panelen talar med sig själv

Dialogfas är det som gör detta till en delfi. *”Du ser nu de andra panelisternas svar och motiveringar anonymt. Utforska perspektiven och fundera på om du vill förfina ditt eget svar.”*

Dialogen är öppen. Här väntar panelens innehåll inte på ditt svar – i dialogen är innehållet just det man deltar i, och en grind skulle stänga ute precis den panelist som borde släppas in. (En studie kan ändå välja en blind dialogrunda; då säger gränssnittet det.)

Teskortet har en ordning, och ordningen är argumentet:

1. **tesen**

2. **ditt eget svar** – så att du läser de andra mot det du själv sa
3. **fördelningen** – var panelen hamnade
4. **diskussionen bakom en länk, med siffrorna i länkens namn** – *”Diskussion · {a} motiveringar · {c} kommentarer”*

Siffrorna står i länken med avsikt: du kan avgöra om det är värt att öppna utan att öppna det.

Inne i diskussionen

- **ANDRAS MOTIVERINGAR** är motiveringarna som gavs tillsammans med bedömningarna; kommentarer är vad panelen sa om varandras motiveringar. De är olika saker, och därför räknar länken dem var för sig.
- Bidrag från AI-panelister bär markören **AI** – samma faktum som den skrafferade andelen i diagrammet, från samma fält.
- Om studien använder **rollspel** visas skribentens roll bredvid pseudonymen. En roll som en människa skrivit är markerad *självvald*, och en roll som facilitatorn låtit en AI spela *AI-roll*. Din egen roll skriver du och placerar i en ruta på din egen sida, på kortet **Rollspel**.
- Din egen motivering kommenterar du inte utan förtydligar: knappen heter **Lägg till ett förtydligande**. De andra ser förtydligandet under din motivering, märkt *eget förtydligande*, men det räknas inte som dialog – dialog är det panelisterna säger om varandras motiveringar.
- Du kan **Kommentera** även en kommentar och reagera med **Insiktsfullt**, **Håller med** eller **Utmanande**. En kommentar som **en annan panelist** har kommenterat är låst för redigering: *”Låst – kommentaren har kommenterats”*. Att redigera den skulle tyst skriva om det någon annan har kommenterat. Att själv precisera sin egen kommentar låser den inte. Om din ståndpunkt ändras efter låsningen säger du det i en ny kommentar – då syns ändringen som dialog, inte som historia som redigerats i efterhand.
- **Översätt** visar ett inlägg på ditt språk när översättning är påslagen för panelen; **Visa originalet** tar tillbaka det.

Att ändra sig är själva poängen. Om rundan tillåter revidering redigerar du ditt svar och berättar vad som flyttade dig – fältet frågar *”Varför ändrade du dig? (Vilken motivering eller vilken information påverkade dig?)”* – och du kan klassificera förändringen: **Mer enighet**, **Mer oenighet**, **Nyansering / förtydligande**, **Omformulering**. Sedan **Spara ändrad bedömning**.

Att inte ändra sig är lika mycket ett resultat. En hållen position vars skäl har överlevt motargumenten är starkare belägg än en position ingen ifrågasatte.

---

8. Mellan rundorna – studiens rikaste skärm

När en runda stänger säger skärmen inte ”vänta”. Den säger **Runda {n} har stängts**, och visar vad rundan gav:

> *”Nedan finns vad panelen kom fram till under rundan: fördelningar, andras motiveringar och det som lämnades öppet. Detta är rundans delresultat – inte ett väntläge.”*

Det här är ögonblicket som hela metoden är byggd kring, och det är lätt att slösa bort. Rundans resultat ligger framför dig utan krav: ingenting att fylla i, ingenting som förfaller. Den uppfattning du bär in i nästa runda formas här.

Om nästa runda är schemalagd får du veta när – *”Runda {n} öppnar {date}.”* – och om den inte är det: *”Nästa runda har ännu inte schemalagts.”* Delresultatet beror inte på schemat; tid är ett tillägg, inte ett villkor.

I en **Barometer**-studie slutar här en våg och nästa börjar; delresultatet är resultatet, och någon slutskärm finns inte.

---

9. När studien avslutas

”Studien har avslutats” – alla rundor är stängda. De slutliga fördelningarna, panelens material, diskussionen och din egen väg genom det går fortfarande att läsa. Om du ändrade din bedömning under resans gång säger gränssnittet hur ofta: *”Du ändrade din bedömning {count} gånger utifrån dialogen.”*

Vad som händer efter detta ligger utanför panelen: tolkningen – tematisering, scenarier, argument- och diskursanalys – görs i analysekosystemet, och resultaten når dig som ett meddelande snarare än som en ny skärm. Pronoia beskriver; den tolkar inte.

---

10. Fler tjänster: registret

Fler tjänster är ett register, inte en låda. Den öppnar en lista med en rad per tjänst: en ikon, ett namn, en rad om vad det handlar om, och en markering till höger.

Rad	Vad den svarar på
Om studien	*Vad det handlar om och var vi är nu*
Meddelanden	*Facilitatorns meddelanden och dina svar*
Min kunskapsväg	*Ditt bidrag och din aktivitet*
Panelens puls	*Vad panelen tycker just nu*
Gruppjämförelse	*Hur grupperna skiljer sig åt*
Svaga signaler och wild cards	*Framsyn med låg tröskel – notera en observation*
Aktivitet och erkännande	*Din aktivitet jämfört med panelen*

Fyra saker i listan är avsiktliga:

1. **En rad finns bara om tjänsten finns.** Gruppjämförelsen dyker upp när studien har jämförelseaxlar; signalkanalen när studien samlar signaler. En rad som öppnar mot ingenting är sämre än ingen rad.
2. **Markeringen är ett faktum, inte en uppmaning.** Ett oläst meddelande framhävs eftersom det väntar på dig. Övriga markeringar är antal, och en tom tjänst säger *inget ännu* i stället för att låtsas vara full.
3. **En tjänst i taget, och ett steg tillbaka – Tillbaka till tjänsterna**. Ditt arbete ligger kvar bakom: *”Välj en tjänst – ditt arbete ligger kvar bakom.”*
4. **Dataskyddsinformationen är alltid nåbar.** Den är ingen tjänst som ska förtjäna sin plats genom att vara intressant.

Två av dessa har en notering värd att läsa.

Panelens puls ritar ett spår per mått: ett ljust band för medelvärde ± standard- avvikelse, en markering för medelvärdet färgad efter *var* det ligger på skalan (*”Färgen visar placeringen på skalan, inte om resultatet är bra eller dåligt”*), gruppernas medelvärden som punkter när studien har grupper, och skalans ändpunkter under. Konsensus ritas inte som geometri någonstans: ett konsensustal är en klassificering som kräver en kalibrerad tröskel, och den klassificeringen hör hemma i analysen, inte i en stapel.

Gruppjämförelsen döljs när grupperna är för små: *”det finns inte tillräckligt många rapporterbara undergrupper med minst 3 personer. Resultaten visas endast på hela panelens nivå.”* Små grupper identifierar människor. Att den döljs är löftet som håller, inte ett fel.

---

11. Två sätt att namnge samma resa

En studie väljer ett av två ordförråd, och väljaren heter **Visning:** med **Berättelse** och **Förenklad**:

	Berättelse	**Förenklad**
Runda 0	**Tröskeln** · *Kastalia · Runda 0*	**Start** · *Runda 0 · förberedande samtal*
Rundorna	**Lesche** · *Panelrundor*	**Rundor** · *Svar och dialog*
Analys	**Templet** · *Kassotis · analys*	**Analys** · *Bearbetning av resultaten*

Detta är namngivning, inte struktur. Tillstånden, reglerna och ytorna är identiska i båda; en panel för vilken den delfiska bildvärlden vore främmande får vanliga ord. I berättelsevyn förklarar en tryckning på en station vad det skedet betyder – *”Tryck på en station så berättar jag vad den betyder”*.

Var du än är markerar **Du är här** den aktuella stationen, och **Runda {n} / {total}** säger hur långt panelen har kommit.

---

12. Om studien är i realtid

I en **Real-Time Delphi** finns en runda, och svar och dialog är öppna samtidigt i den från början. Även orienteringssamtalet (avsnitt 3) kan höra till den. *”Real-Time Delphi – andra panelisters svar visas fortlöpande. Du kan ändra ditt svar när som helst.”*

Regeln från avsnitt 5 gör ändå sitt jobb, tes för tes: en tes visar dig panelen så snart *du* har svarat på den tesen. Uppdateringar kommer levande där anslutningen tillåter, och gränssnittet säger vilket läge det är i i stället för att låtsas – **Uppdaterad** *just nu*, och en förklaring som skiljer en levande anslutning från reservpollning.

I en realtidsstudie finns ingen mellanrunda-skärm, eftersom det inte finns något mellan. I en **Barometer Delphi** återkommer däremot samma teser en mätvåg i taget: mellanrummet mellan rundor är mellanrummet mellan vågor, och en tes kan under det tas ur bruk eller ersättas av en ny.

---

13. Dina svar, dina uppgifter

- **Anonymiteten mot panelen är strukturell**, inte en inställning du måste leta upp. Andra panelister ser en kod.
- **Att lämna går utan att diskussionen suddas ut.** Du ber studiens kontaktperson om det, och hen genomför det – löftet hålls av den som kan hålla det. Ett utträde raderar ditt namn, din e-postadress och din personliga länk permanent; de svar du redan har gett stannar i materialet under pseudonymen, eftersom andra panelister har läst och argumenterat mot dem. Den asymmetrin är avsiktlig och sägs här i stället för att upptäckas efteråt.
- **En stängd runda förblir stängd.** Dess svar redigeras inte i efterhand – annars skulle en svarsfrekvens som redan har visats, och jämförelsen mellan rundor, tyst ändras under studien.
- **Dataskyddsinformationen** är det som gäller för hur dina uppgifter hanteras i just den här studien, och den är ett klick bort från varje skärm.

---

14. Till facilitatorn: vad som är värt att säga högt

Tre frågor som panelister ställer, som gränssnittet besvarar men inbjudningsbrevet sällan gör:

1. **”Måste jag bli klar i ett svep?”** Nej. Utkast överlever, svar kan redigeras medan rundan är öppen, och studien väntar.
2. **”Varför ser jag inte resultaten ännu?”** För att du inte har svarat ännu – och i samma stund du svarar på den tesen öppnas dess fördelning. Det är en regel om förankring, inte om åtkomst.
3. **”Vad händer med det jag skrev?”** Panelen läser det under pseudonym i dialogen, och analysen efteråt. Resonemanget är materialet; siffran är registret till det.

Skriven 26.8.2026. Översättning av den engelska källan `en/30-pronoia/20-panelist-process.md` *, som är den kanoniska versionen: om de två säger emot varandra har engelskan rätt och den här är föråldrad. Knapparnas och flikarnas namn är hämtade ur programmets egna svenska strängar, och ett vakttest (* `scripts/test_guides_coverage.py` *) fallerar om guiden namnger en kontroll annorlunda än programmet. Observera att de svenska gränssnittssträngarna ännu inte är språkgranskade av en modersmålstalare (BACKLOG B3) – när de granskas ändras den här guiden med dem.*

Facilitering (Pronoia) · facilitator, forskare

Facilitatorns process, från planering till överlämning

Den här guiden driver en studie från tomt utkast till överlämnat resultat. Den följer den ordning som arbetet faktiskt sker i, och säger vid varje punkt vad som finns på skärmen, vad panelen ser i samma stund, och vilka åtgärder som inte går att ångra.

Systerguiden, *Hur Delphi Pronoias två gränssnitt är byggda*, förklarar varför facilitatorvyn är ordnad som den är. Enmeningsversionen, eftersom allt nedan följer av den: **din fas är inte studiens fas.** Panelisten frågar ”vad är öppet för mig”; du frågar ”vad är mitt arbete just nu”, och medan svarsfasen är öppen är ditt arbete övervakning – och förberedelse av nästa runda.

---

0. Kartan du arbetar på

Fyra sorters arbete, alltid samma fyra knappar:

Planering · Insamling · Analys · Rapportering

Nio saker som inte hör till någon runda eller fas finns i nedre fältet, som alltid är tillgängligt:

Inställningar · Svar · Panelister · Teser · Kommunikation · Team · Resultat · Export · Observation

Metodbibliotek finns i vänstra fältet och Sammanfattning under Analys.

Namnen är skärmens egna, inte guidens: en post i nedre fältet är en dörr, och en dörr namnges efter platsen den leder till. Två är förkortade så att fältet ryms på en rad: *Team* leder till Team och behörigheter och *Observation* till Dela en observation.

Fasen bestämmer var du **landar** och vad som får **tyngd**. Den bestämmer inte vart du får gå: i en delfi återvänder man till planeringen mitt i insamlingen, eftersom runda 2:s teser byggs medan runda 1 fortfarande pågår. Knappen märkt *standard* är där studien säger att du hör hemma; när du är någon annanstans säger vyn det – *”Du tittar på {a}. Studien är i {b}.”* – med en **Tillbaka** som för dig åter. Den döljer aldrig något; den vägrar bara låta dig tro att du tittar på den aktuella rundan när du inte gör det.

Navigeringen ligger högst upp på skärmen. De fyra knapparna och den valda arbetsartens flikar ligger i ett block som stannar kvar; ett val för arbetet direkt under det. Insamlingen visar den öppna rundan – stängda rundor läses i Analys.

1. Planering är en färdighetslista, inte en guide

En handledning med bilder, steg för steg, för samma arbete: Färdigställ planen i Pronoia.

Planering är både en sekvens (första gången) och en plats (runda 3:s teser, byggda mitt i studien). Pronoia löser det genom att visa första genrundan som en lista över vad som saknas i stället för som numrerade steg – **Att bygga studien**:

> *”Den första rundan består av dessa {n} saker. Ordningen är för läsbarhet; färdigheten räknas ur det som finns i studien.”*

Nu är de åtta, och var och en är också vägen in. Raderna för inställningar, rundor, panel och teser hindrar öppnandet; resten är rekommendationer eller beslut:

Rad	Vad den innehåller	Gäller
Beskrivning	vad studien handlar om, fenomenramen	studien
Inställningar	orientering, variation, språk, AI-läge	studien
Rundor	dialog, synlighetspolicy, tidsplan	**varje runda för sig**
Panel	vilka som är med, roller, AI-panelister	studien – deltagandet är per runda
Teser	vad som frågas	**varje runda för sig**
Panelisternas kontaktuppgifter	namn och e-post för varje mänsklig panelist	studien
Inbjudningslänkar skapade	personliga länkar för rundan	studien
Runda 0	om orienteringsrundan körs eller hoppas över – ett beslut, inte en brist	studien

Rollspel och anonym engångsomröstning är inställningar, och båda har en egen arbetsguide: Rollspel: en roll i en ruta i panelmatrisen och Engångsomröstning på ett seminarium: QR-kod och anonyma svar. Rollspel kräver att panelmatrisen är byggd först.

Listan räknas fram, den bockas inte av. Färdigheten kommer ur vad studien innehåller, och rubriken anger läget utan räknearbete från din sida: *”Öppnandet väntar på {n} punkter.”* eller *”Allt som hindrar öppnandet är på plats.”* Punkter som är råd snarare än hinder är märkta *rekommendation* – en tes utan skala är en öppen tes, vilket är information och inte ett fel.

Två av grindarna verkställs av servern, inte av skärmen. En studie lämnar inte utkastläget medan AI-läget är obekräftat, och inbjudningar uppstår inte förrän uppgiften om personuppgiftsansvarig är komplett. Luckorna namnges som de är: *”AI-läget är inte bekräftat”*, *”personuppgiftsansvarigs namn”*, *”personuppgiftsansvarigs kontakt”*, *”rättslig grund för behandlingen”*, *”samtyckestexten har platshållare”*. Listan läser serverns svar i stället för att gissa det, så du möter aldrig en grind du inte blivit varnad för.

Och luckan åtgärdas i den vy listan leder till. I Inställningar, under valet av AI-läge, står vilket av de två som gäller: *”AI-läget är bekräftat”* eller *”AI-läget är inte bekräftat – en runda kan inte öppnas innan det är gjort”*. **Bekräfta AI-läget** öppnar samma valdialog som annars visas först när du kört in i grinden. Bekräftelsen gäller det valda läget: byter du läge måste det bekräftas på nytt, för ett byte bär inte med sig den gamla bekräftelsen.

Varje planeringsvy säger vad ändringen gäller. *”Gäller: studien”* eller *”Gäller: runda {n}”*, och panelraden säger hybriden högt: *”Gäller: studien · deltagandet är per runda”*. När du förbereder runda 3 är detta skillnaden mellan att redigera runda 3:s teser och att tyst också redigera runda 1:s. Rundspecifika redigerare tar rundan som en **parameter** – aldrig ”den som råkar vara aktuell”.

Antalet rundor är inte låst vid skapandet: *”en delfis längd kan vara ett resultat och inte ett villkor”*. I en tillagd runda är dialogen på som standard; en ren återkopplingsrunda görs genom att stänga av den, medvetet:

> *”Denna runda har ingen dialogfas: rundan samlar ståndpunkter, men panelen diskuterar dem inte.”*

Att bygga panelen. Panelen är en enda lista där AI-deltagare är märkta – **VISA: Alla · Människor · AI** filtrerar vyn och ändrar ingenting. Under den rapporterar **PANELENS TÄCKNING** en **Täckningspoäng**, den primära och sekundära täckningen, *”Saknade synvinklar (tomma celler)”* och vid behov *”Panelkomplettering rekommenderas före rundan”*.

Reservera tillräckligt många rundor – en oanvänd runda kostar ingenting. Antalet rundor bestäms när studien skapas, och det är inte ett löfte som måste hållas: programmet kräver aldrig att en reserverad runda körs. Du kan avsluta studien efter runda två även om du reserverade fyra – de

rundor du inte öppnade fanns aldrig för panelen. Åt andra hållet är det svårare: en runda kan läggas till mitt i processen, men det är undantaget (se rundhanteringskortet), inte huvudvägen. När antalet är osäkert, reservera alltså det större.

2. Runda 0: orientering i sju steg

Runda 0 är en enda ruta i **Rundhantering**, under stigen, och fliken **Runda 0** öppnar samma ruta. Rutan visar sju steg och var du befinner dig: **Frågor**, **Deltagare**, **Inbjudan och öppning**, **Samtal**, **Resultat**, **AI-analys** och **Urval**. Stegen är en checklista, inte ett lås: du kan öppna vilket steg som helst när som helst, och ett steg vars förutsättningar saknas säger vad som saknas. Under rutan finns en rad om nästa runda.

AI-budgeten har en egen rad överst i rutan. Runda 0 använder AI på tre ställen – i AI-panelisternas samtal, i Kastalias svar till människor och i analyserna – och prisskillnaden mellan modellerna är stor. Före den första AI-körningen anger du ett kredittak för runda 0, och fönstret visar en uppskattning för hela rundan med tre modeller (Haiku, Sonnet, Opus), specificerad. Förslaget är den modell med högst kvalitet vars uppskattning ryms inom taket; du kan välja en annan och bekräfta. Alla AI-anrop i runda 0 använder den bekräftade modellen. När taket nås stoppas AI-samtal och analyser, men människors samtal fortsätter med den billigaste modellen så att ingen svarande lämnas mitt i samtalet. Raden visar vad som använts och vad som återstår, och **Ändra** öppnar fönstret igen.

- **Frågor** sätter orienteringsfrågorna och syftet med varje fråga. Syftet visas för panelisten i samtalet under *”Varför frågar vi det här?”*. Standardfrågorna är på studiens språk, och de syns redan innan du tar dem i bruk: **Ta frågorna i bruk**. Samtalsinställningarna – inledningstexten som visas för panelisten, AI-assistentens fördjupningsuppgift, antalet följdfrågor och ordgränsen – finns under samma steg.
- **Deltagare** är ett eget val och görs före öppnandet. **Hela panelen** är standard; **Valda nyckelinformanter** avgränsar rundan till dem du kryssar för. Avgränsningen gäller både människo- och AI-panelister, och samma val styr AI-körningen, människornas tillgång till samtalet och kostnadsuppskattningen. Omfattningen är ett uttryckligt val, inte härlett ur kryssen: ett kryss får inte tyst stänga ute resten av panelen.

Därefter syns det avgränsade talet överallt där runda 0 nämns – i beredskapen, i rutans steg och i inbjudningskortet – vid sidan av panelens storlek. I insamlingsvyn har avgränsningen en egen rad, och **Vem runda 0 görs för →** leder tillbaka till valet.

- **Inbjudan och öppning**: **Öppna runda 0** publicerar rundan. Från och med nu leder panelisternas länkar någon vart. En mänsklig panelist behöver en personlig länk, och länken skapas aldrig

automatiskt, så steget namnger de deltagare som saknar länk. Länkarna skapas under **Inbjudningar** – **Generera inbjudningslänkar** – och inbjudan skickas från **Kommunikation**. I en blind studie säger gränssnittet vad det inte kan göra i stället för att misslyckas tyst: *”Blindläget döljer adresserna: länkarna skapas, men inbjudningarna kan inte skickas manuellt.”* AI-panelister behöver ingen inbjudan.

- **Samtal** ger varje samtals läge – **Påbörjade**, **Pågår**, **Slutförda**, **Inte öppnade** – och antalet turer i snitt. AI-panelisternas orienteringssamtal startas här separat; de startar inte av sig själva. **Skapa AI-samtalen på nytt** raderar de befintliga och går inte att ångra; bekräftelsen säger det.
- **Resultat** visar samtalen att läsa en panelist i taget och en sammanställning av svaren.
- **AI-analys**: **Ta fram planförslag** läser samtalen och föreslår tillägg i tre avsnitt – fenomenbeskrivning, panelens sammansättning och enkät. Varje förslag anger sina källor som panelistkoder, och ett förslag som bara vilar på AI-panelisternas svar markeras. Resultatet är ett förslag till facilitatorn, inte ett beslut. Bakom raden **Teman och perspektiv**, som kan öppnas, finns två ytterligare analyser: **Teman** visar vad som sades i samtalen, och **Perspektiv** vem som ser fenomenet varifrån och vad ingen sade (blinda fläckar). Punkterna visas som kort med källor och citat; ett citat kontrolleras mot svaren, och om det inte hittas tas det bort och kortet säger det. Vilken punkt som helst kan läggas till i urvalet – fenomenbeskrivning, panel eller enkät – och den visas i Urval som godkänd och markerad som vald från en analys. Om AI-svaret avbryts eller inte kan läsas sparas ingenting och meddelandet anger orsaken; kör analysen igen.
- **Urval**: du hanterar förslagen ett i taget – **Godkänn** eller **Avvisa**, och **Ångra beslutet** gör förslaget obehandlat igen. Besluten sparas vid förslaget, så urvalet är dokumenterat. Steget ändrar inte planen ännu: först görs alla urval. **Spara urvalen och avsluta runda 0** stänger orienteringssamtalen, men runda 1 öppnas inte ännu. Om förslag är obehandlade säger steget hur många; de väljs inte.

Rutan för runda 1: komplettering före öppningen

När urvalen är sparade visar Rundhantering en ruta för runda 1 i samma form, och rutan för runda 0 krymper till en rad som kan öppnas. Stegen är **Fenomenbeskrivning och enkät**, **Respondenter**, **Inbjudan och öppning**, **Svarande**, **Resultat**, **Analys** och **Urval för nästa runda**. Real-Time Delphi och Barometer Delphi har sex steg, eftersom de saknar nästa runda.

- **Fenomenbeskrivning och enkät** visar de godkända urvalen. **Lägg till i fenomenbeskrivningen** öppnar redigeraren med förslaget tillagt, och **Använd som tesutkast** fyller formuläret under Teser med AI:ns förslag, som du redigerar och sparar. **Markera som använt** bockar av ett urval som du hanterat på annat sätt. Inget skrivs in i planen av sig självt: du sparar ändringarna själv.
- **Respondenter** visar panelurvalen och en dörr till panelen. I klassisk Delfi svarar hela panelen på varje runda.

- **Inbjudan och öppning** namnger de mänskliga panelister som saknar länk, och **Öppna runda 1** startar studien på riktigt.
- **Svarande**, **Resultat** och **Analys** visar rundans faser och leder till de befintliga vyerna. AI:ns lätta analys för nästa runda kommer till rutan senare.

Under pausen säger rundhanteringskortet och kortet **Vad nu?** vad som är ofullständigt i förberedelsen av runda 1. Du kan ändå öppna rundan – det sägs, det stoppas inte.

När alla inte har hunnit svara men du redan har gått vidare till analysen eller stängt rundan, visas **Samtal** som ofullständigt med sina tal – det markeras inte som klart.

Runda 0 kan hoppas över: *”Gå direkt till runda 1. Rimligt t.ex. för en ren AI-panel.”*

Runda 0 hör till varje variation. Den kommer innan panelen öppnas, och variationens egen karaktär börjar först när runda 1 öppnas – även Real-Time Delphi och Barometer Delphi får orienteringsrundan, och det enda sättet att hoppa över den är detsamma i alla. Före 13.9.2026 hoppade tillståndsmaskinen i de två direkt till runda 1, och kortet var dolt.

---

3. Insamling: rundhanteringskortet

Insamlingens flikar ligger i arbetets ordning: **Lägesbild · Inbjudningar · Facilitering · Kommunikation · Svar** (och *Runda 0* först när den körs). Rundhanteringskortet finns under *Svar*. Inställningarna som nämns nedan bor i sina egna hem: **synlighet och interaktion** och **sista svarsdag** i Insamlingens *Facilitering*, **öppningstid** och **att lägga till en runda** i Planeringens avsnitt *Rundor*, och **fasundantag** samt **nollställning av en gammal runda** i Rapporteringens *Underhåll*.

Allt körande av en runda sker i **Insamling**, och kortet som heter **Rundhantering** är där rundans tillstånd och dess kontroller bor: rundan, **Fas**, ansamlingen av **Svar**, och en knapp vars text är **handlingen** – *”Gå till dialogfasen”*, *”Öppna runda 0 (intag)”*, *”Stäng runda 2 (paus)”*.

Att stänga en runda är en paus, inte ett slut. Att stänga även den sista rundan lämnar studien öppen: rundor kan läggas till. Att avsluta studien har sin egen kontroll, **Avsluta studien** (■), och den är ett beslut – den ber om ett avslutningsbrev till panelen och markerar överlämningen som slutgiltig. Att lägga till en runda efteråt upphäver det.

Det får finnas flera knappar som för en runda framåt; det finns exakt en beräkning av vad framåt betyder, och den görs på servern. Därför läses etiketten som ett mål och inte som ett verb.

Ett steg säger att det togs. Efter en lyckad övergång visas ett meddelande som namnger målet – *”Runda 0 öppnad · 4 nyckelinformanter”*. Utan det såg öppnandet ut att ha misslyckats: det enda som ändrades var knappens egen text, som blev nästa mål, och ett andra klick på samma ställe förde studien förbi en runda.

Och ett steg som lämnar något okört frågas först. Om runda 0 är oöppnad eller ofullbordad ber övergången till runda 1 om en bekräftelse som namnger både målet och det som lämnas: *”Runda 1 öppnas. Runda 0 genomförs inte.”* Runda 0 är engångs – orientering som samlas i efterhand är inte orientering utan efterhandsmotivering. Andra övergångar frågas inte: en bekräftelse som alltid frågas lär man sig att klicka förbi.

Innan du öppnar en runda förtjänar två inställningar en medveten blick, eftersom båda ändrar vad panelen upplever och ingen av dem går att reparera i efterhand:

- **Synlighet och interaktion** – per fas. Svarsfasen är blind som standard; dialogfasen är där panelen läser varandra. Valen är **Blind**, **Efter att du svarat** och **Öppen**.
- **Sista svarsdag** – *ej satt* tills du sätter den, sedan dagar kvar, **+7 dagar**, **Rensa**, och *sista svarsdagen har passerat* när den har det. Sista svarsdagen är din nedräkning; panelisten får veta om den genom ett meddelande, inte genom en klocka på sin skärm.

Svarslänkarna visas som ett läge, inte som adresser. Panelistens personliga länk är en innehavarbehörighet: den som har den kan svara i panelistens namn. Nya studier har därför **stängt länkläge** som standard (som i eDelphi): länken skapas när du skickar inbjudan och går bara till panelisten. Svarslänkskortet visar varje panelist som *inte inbjuden än*, *inbjuden dd.mm.* med giltighetstid, eller *återkallad* och *utgången*. På raderna finns **Bjud in** eller **Förnya och skicka** (den nya länken går i brevet, och en bekräftelse visar mottagaren först) samt **Återkalla**. Om panelistens e-post inte fungerar visar **Visa en gång** länken en enda gång: du skriver en motivering, och visningen registreras i studiens granskningslogg. Bara studiens ägare kan byta till öppet läge i inställningarna (länkarna syns och kan kopieras som förut); blindläge håller alltid länkarna stängda. Studier som skapats före 20.10.2026 förblir öppna.

Prova som panelist. Svarslänkskortet har en knapp som öppnar enkäten i en ny flik precis som en panelist ser den i detta skede – *”Förhandsgranskaren är inte panelmedlem och inget sparas.”* Förhandsgranskaren är en egen identitet (en ESIK-kod), samtyckeskortet och runda 0-samtalet hoppas över, och varje skrivförsök svarar *”Inte sparat (förhandsgranskning)”*. Den syns inte i svarsfrekvensen eller i ömsesidighetssiffrorna. **Avsluta förhandsgranskningen** stänger länken och tar bort förhandsgranskaren; en ny kan öppnas när som helst. Det är här frågan *hur ser detta ut för en panelist* får sitt svar före öppnandet, inte efter.

---

4. Svarsfasen: ditt arbete är övervakning – och förberedelse

Studiens fas är `response`. Din är **övervakning**, och skärmen är byggd för att titta snarare än att göra: ansamling per tes och per panelist, och en åtgärd som betyder något – **Påminn inaktiva ({n})**, med en bekräftelse som namnger antalet och ett resultat som säger vad som hände: *”Påminnelse skickad till {n} panelister”*.

Läs svarsfrekvensen noga. Om panelen är blandad svarar en AI-panelist på varje tes i varje runda; en sammanslagen frekvens är därför delvis en egenskap hos panelens konstruktion snarare än hos dess engagemang. Pronoia beräknar människornas frekvens, AI:ns frekvens och den sammanslagna var för sig och behandlar människopanelen som primär när det finns människor – och där det inte finns någon att dividera med saknas talet i stället för att vara noll, eftersom *ingen tillfrågades* och *ingen svarade* är olika saker.

AI-panelens funktioner bor bakom en kontroll. AI-funktioner ▾ rymmer fyra: *Generera tessvar*, *Generera dialogkommentarer*, *Generera reaktioner*, *Generera revideringar*. De ligger bakom en knapp därför att ett block av maskinoperationer renderat rakt in i huvudkolumnen förlänger just den kolumn som hela designen försöker korta av – och skjuter maskinens arbete framför det arbete som i den stunden är ditt: att se en människopanel svara.

När funktionerna inte är tillgängliga säger kortet varför i stället för att försvinna:

- *”Funktionerna blir tillgängliga när den första rundan öppnats.”*
- *”Runda 0 är öppen – orienteringssamtalen startas härifrån.”*
- *”Studien har avslutats – inga nya svar genereras.”*

Den mellersta är inte bara en förklaring. Medan runda 0 är öppen bär kortet själva kommandot – 🤖 **AI-panelisternas samtal** och vid behov **Skapa AI-samtalen på nytt** – jämte **Öppna vyn för runda 0**. Tidigare stod här att körningen startas från en annan vy, och den meningen ledde inte dit: en mening som pekar mot en annan vy är ingen väg dit.

Varje generering passerar en kostnadsgrind först. Kostnadsuppskattning för AI-körning anger **Omfattning**, uppskattningen i krediter, **Budget kvar**, **Betalare** och vilken gräns som binder, innan **Fortsätt och generera**. Om uppskattningen är för hög: *”Uppskattningen överskrider kvarvarande budget – vissa svar kan produceras regelbaserat.”*

Och samtidigt, ditt arbetes andra hälft. Det är nu runda N+1 byggs. Rälsen är fri, *Gäller:* håller isär de två rundorna, och **Resultat** låter dig kika på en tidigare runda utan att lämna det du håller på med (avsnitt 7).

---

5. Dialogfasen: övervakning och moderering

Panelen läser nu varandra. Din vy får kommentarsflödet, dialogtrådarna och AI-panelisternas aktivitet i samma flöde, märkt.

Dialogen stänger inte svarandet. Fasen lägger till en förmåga – kommentering – och tar inte bort någon: en panelist som inte hann svara kan fortfarande svara under dialogen, och att ändra sitt svar i ljuset av någon annans motivering är metodens idé, inte ett undantag. Du behöver inte öppna något för det. En kommentar låses för redigering först när **en annan panelist** har svarat på den; en egen precisering av den egna kommentaren låser den inte.

Moderering är här mest återhållsamhet. Dialogfasen är studiens lärandefas, och en facilitator som svarar på argument blir en panelist med särskilda befogenheter. Det gränssnittet stöder är i stället din egen kanal – **KOMMUNIKATIONSCENTRAL** – riktad till **Hela panelen**, en **Grupp** eller en **Individ**, med mallarna **Påminnelse**, **Runda öppen** och **Resultat**, och platshållare (`[link]` , `[handle]` , `[study]`) som fylls i per mottagare. **Grupp** når panelisten både via hemcellen och via tilläggsmedlemskap på endera axeln – en person som tillhör två grupper får gruppmeddelandet från båda.

Två val där är värda att förstå:

- **Skicka även per e-post** levererar meddelandet till inkorgar utöver panelen.
- **Endast avisering, ingen text** skickar ett mejl som säger att ett meddelande väntar och länkar till panelistens egen sida, och lämnar texten inne i panelen: *”Välj detta när meddelandet innehåller panelinnehåll som inte är avsett för inkorgar.”*

När ett meddelande går till e-post går det ut som ett **brev**: studiens namn högst upp, `[link]` som knapp och kontaktpersonen i slutet – textversionen följer med för e-postprogram som inte visar brevet. Två val till:

- **Bifoga ”Vad vi ber dig om”** lägger efter knappen till en kort beskrivning i tre punkter av vad panelisten ombeds göra. Beskrivningen är densamma i alla varianter. Den är påslagen som standard.
- **Förhandsgranska brevet** visar brevet exakt som det skickas – samma byggare gör båda. Platshållarna fylls med exempelvärden, och förhandsgranskningen skickar ingenting.

Leveransrapporten är tydlig med vilka som inte fick det: *”{n} utan adress”* , *”{n} har dragit sig ur, hoppades över”* , och om något mejl alls skickades.

---

6. Revideringsfasen

Panelisterna reviderar sina svar i ljuset av dialogen och säger vad som flyttade dem. Din vy är ansamlingen av revideringar och förändringen mellan rundorna: **Revideringar**, **Reviderade**, **Revideringsgrad**, under underrubriken *”Panelisternas ändringar av R1-svar efter dialog”*.

I Pronoia görs revideringen under dialogen. Panelisten ändrar sin bedömning i dialogfasen med **Redigera**, och rundan går från dialogen direkt till pausen (**Stäng runda 1 (paus)**). Därför markerar rundans väg fasen ”1c Revidering” med ↻ *under dialogen* i stället för att låta den vänta på sin tur. En separat revideringsfas kan öppnas bara som ett undantag (kapitel 10), och då visar vägen den som den aktuella fasen.

Revideringar är ett antal, inte en andel: det finns inget maximum för antalet revideringar, och det råa talet säger något om panelens flit som ett procenttal skulle platta till. **Revideringsgraden** är däremot en enda andel, beräknad på ett ställe: de *personer* som ändrat ståndpunkt dividerat med alla som svarat, människor och AI-panelister tillsammans. Före 14.9.2026 beräknades den på fyra ställen på fyra sätt, och gemenskapsvyn visade 1600 %.

---

7. Att kika på resultat utan att lämna arbetet

Resultat i nedre fältet är dess enda punkt som inte är en flik. Den öppnar **Resultat hittills** *ovanpå* det du håller på med: rundpiller för de rundor som har resultat, och en rad per tes (n, median, IQR).

Fönstret innehåller ingen redigeringsyta alls, och framåt finns exakt en väg – **Öppna i Analys →** – som tar med sig den runda du tittade på: *”Endast visning – redigering sker i Analys.”* När det inte finns något att visa säger det vilket intet: *”Inga resultat ännu – den första rundan har inte öppnats. När den öppnas samlas resultaten i det här fönstret i takt med att svaren kommer in.”* eller *”Runda 0 är orienteringen; dess resultat visas i vyn för runda 0.”*

Att kika är per definition något som inte avbryter. Därför är det ett fönster och inte ett mål.

---

8. Mellan rundorna: din rikaste skärm också

Rundan stänger. För panelen är detta delresultatet; för dig är det **förberedelse**, och det är processens enda punkt där huvudkolumnen ligger på gränsen mellan två sorters arbete – analysen producerar det som planeringen förbrukar.

Vad Analys ger dig här

- **Sammanfattning** – fördelningar, centraltendens och spridning per tes.
- **Statistik och förändring** (tesstatistik, konvergens, nyckeltal, dialogicitet, revideringar) och **FÖRÄNDRING MELLAN RUNDOR** – *Konvergerade*, *Divergerade*, *Stabil*, och **Uppmärksamhet – delade teser**: *”Teser där åsikterna går mest isär – ofta analysens mest intressanta del.”*
- Ett läsbarhetsomdöme som gäller dina data snarare än ditt tålamod: **Inte läsbart ännu** (*”Stabilitet kan inte mätas innan rundan är stängd och det finns något att jämföra med.”*), **Kräver åtgärd** (*”Täckningen är tunn. Påminn dem som inte svarat innan du läser resultatet.”*) eller **Läsbart**.

Vad som bygger nästa runda

- **PIRE** – motorn mellan rundorna – föreslår, en tes i taget, hur man går vidare: konvergens, stabil dissensus, brusig spridning, ett framväxande tema, en bandwagon-flagga, och en operation som matchar. Du accepterar, byter operation, vänder läget eller låser tesen från nästa runda. Dess egen hjälp anger gränsen rakt ut: *”PIRE föreslår – du bekräftar. Den ersätter inte djupanalys.”*
- **Att bygga rundan.** *”Bygg nästa rundas frågeformulär utifrån föregående rundas resultat – kopiera som utgångspunkt och redigera, eller öppna med samma teser (omvärdering).”* Det första är standarden i en rundbaserad Delfi: nästa enkät byggs utifrån föregående resultat genom att redigera, ta bort och lägga till. Ren omvärdering är ett undantag som är värt att motivera – i en barometer är det tvärtom hela idén. Förslag som innehåller tolkning flaggas för omformulering, och teserna redigeras alltid innan rundan öppnas – **Öppna runda {n} (nya teser) →**. En tes kan också **kopieras som grund för en ny** och **döljas** eller visas mitt i rundan bakom samma grindar; att dölja raderar inga svar.
- **Att läsa diskussionen och markera.** Pausen är stunden då föregående rundas diskussion gås igenom fråga för fråga och gren för gren. **Öppna hela diskussionen** visar en tråd i sin helhet; **Tidslinjen** visar motiveringar och dialog i ett flöde, nyast först. Vilken motivering eller kommentar som helst kan stjärnmärkas (☆) – *”Markera som underlag för nästa rundas teser”* – och samtidigt antecknas **motiveringen för markeringen**. Markeringarna samlas i korgen **Underlag för nästa runda**: *”En markering ändrar ingenting i kommentaren och visas inte för panelen. Den är ditt eget minne mellan rundorna.”*
- **Korgen är råmaterial, inte en tes.** När du skriver en ny tes öppnas korgen bredvid editorn under **Källmaterial för ny tes**: *”Skriv tesen själv. De inlägg du väljer antecknas som dess källor – de berättar senare varifrån frågan kom.”* Ingen knapp gör en markering till en tes. De valda registreras på teskortet som **Källmaterial**, som senare berättar varifrån frågan kom. Korg och källmaterial är olika saker: korgen är ditt verktyg mellan rundorna, källmaterialet är bokföring. Därför beter de sig olika när ett inlägg raderas – korgen hoppar över det, källmaterialet behåller anteckningen och motiveringen men innehållet töms.

- **Panelens beredskap inför nästa runda** är en annan fråga än panelens sammansättning: vem som svarade förra gången, vem som avbröt, var täckningsluckorna finns. Sammansättningen redigeras i Planering; beredskapen läses här.
- Om en runda öppnats förbi pausen och du ändå vill bygga dess frågeformulär stänger **Återför runda {n} till förberedelse** den tillbaka till pausen och behåller de svar som redan getts.

När du vill ha verklig tolkning sker den utanför Pronoia: **Skicka rundan till DAE-analys** öppnar exporten. Tematisering, scenarier, argument- och diskursanalys och syntes är analysekosystemets arbete, under dess egna kvalitetsgrindar. Pronoia beskriver; den tolkar inte, och den här knappen är där den gränsen korsas med avsikt.

---

9. Rapportering och överlämning

Generera resultatrapport producerar en beskrivande rapport – sammanfattning, resultatkort per tes, konsensus–dissensuskartan, rundjämförelse R1→R2 och höjdpunkter (störst oenighet, mest diskuterad, mest reviderad). **Skriv ut / Spara som PDF** och **Ladda ner Word (.docx)** tar ut den ur webbläsaren.

Rapporten säger själv vad den är, och meningen är värd att citera för den som tar emot den:

> *”Denna rapport är inte en analys utan dess källmaterial.”*

Export och rapporter producerar tre filer för analyspipelinen: **Ladda ner CSV** (de kvantitativa data), **Ladda ner Handoff-paketet (JSON)** (svar, argument, dialog, revideringshistorik) och **Ladda ner DAE_STATE.json** (pipelinens styrdata). Exporten finns på två ställen med avsikt: rapportering är en fas – det man gör till sist; export är en funktion – något man kan göra när som helst.

Anonymisera studien är sista steget och går inte att ångra: panelisternas namn och e-postadresser töms och inbjudningslänkarna återkallas, kvar blir anonyma forskningsdata – pseudonymer utan nyckel. Gör det när studien är över och materialet är exporterat.

---

10. Undantagen, och vad de kostar

Tre saker ligger utanför det normala flödet. Var och en är tillgänglig, var och en är märkt som ett undantag, och var och en registreras.

Situation	Vad du använder	Vad det kostar
Studien har fastnat i fel fas	**Byt fas (undantag)**	*”Fasen byts normalt med framåtknappen. Att byta för hand är ett undantag: det loggas.”* Panelen ser ändringen omedelbart.
Du behöver titta på en stängd runda	rundväljaren	*”Du tittar på runda {n}, som är stängd – denna vy är skrivskyddad. Åtgärder gäller alltid den aktuella rundan.”*
En panelist vill ut	**utdragning**, inte borttagning	*”En borttagning skulle radera motiveringar som de andra panelisterna redan läst och kommenterat, så den görs inte.”* Utdragningen raderar namn, e-post och länk permanent; svaren stannar i materialet under pseudonymen. Detta kan inte ångras.

---

11. Vad panelen ser medan du arbetar

Du…	Panelen ser
bygger studien	ingenting – *”Studien har inte börjat ännu. Kom tillbaka senare.”*
kör runda 0	orienteringssamtalet med Kastalia
öppnar en runda	sin tur att svara: teser, formulär, studiebeskrivning
övervakar svarsfasen	bara processen – *”{n} har svarat”* – plus, per besvarad tes, den tesens fördelning
modererar dialogen	andras anonyma motiveringar, AI märkt, och diskussionen bakom en länk med sina antal
är mellan rundorna	rundans delresultat i sin helhet, och när nästa öppnar om det är schemalagt
rapporterar	*”Studien har avslutats”* – resultat, material och diskussion går fortfarande att läsa

Läs kolumnen nedåt och de två designerna är en design: **panelisten får innehållet när det inte längre kan förankra hen; du får det direkt, eftersom ditt jobb är att se det.**

---

12. Fem saker som inte går att ångra

1. **Att skapa AI-samtalen i runda 0 på nytt** – de befintliga raderas.
2. **Att nollställa en tes, en runda eller en studies svar** – svar, revideringar och kommentarer för den omfattningen raderas. En rundnollställning ber dig skriva studiens namn.
3. **Att dra ur en panelist** – namn, e-post och länk raderas permanent.
4. **Att anonymisera studien** – identiteterna tas bort och länkarna återkallas.
5. **Att stänga en runda** – en stängd runda förblir stängd. Att ändra den i efterhand skulle tyst ändra en svarsfrekvens som redan visats och kanske redan analyserats, och jämförelsen mellan rundor är själva metoden.

Punkt 5 är inte bara en anvisning: servern vägrar ändra en stängd rundas dialog, fasregler och tidsplan. Därför visar Insamlingen bara den öppna rundan, och en stängd rundas material läses i Analys.

Allt annat i den här guiden går att ångra, och det mesta ångras genom att trycka på samma knapp igen.

13. Vad som fälls ihop, och när

Vissa avsnitt är hopfällda som standard när de inte hör till den fas du är i. Detta är ett löfte, inte en överraskning: tabellen nedan är hela regeln, och den kommer från samma modul som programmets egen beräkning (`lib/sectionFolding.mjs`). Ett vakttest fallerar om de två avviker.

Tre saker är värda att veta innan du läser den.

1. **Ditt eget val vinner alltid.** Öppnar du ett avsnitt för hand förblir det öppet, vad fasen än säger.
2. **Ett hopfällt avsnitt är inte ett dolt avsnitt.** Det lämnar kvar en bricka och en rad som säger hur många avsnitt fasen fällde ihop, så att du kan öppna dem. På **INNEHÅLL**-raden högst upp i vyn tar brickans namn dig till avsnittet och öppnar det.
3. **Ett avsnitt som inte står här fälls aldrig ihop.** Regeln tar bara bort, den lägger aldrig till.

`task` är ditt arbete i den aktuella fasen (build · monitor · prepare · report), `phase` är rundans fas (response · dialogue · revision · closed) och `mode` är delfivariationen. En tom kolumn betyder att den dimensionen inte begränsar avsnittet.

Avsnitt	id	Visas när task är	...och phase är	...och mode är
AI-körning	`run_ai`	`monitor`	–	–
Runda 0-sammanfattning	`run_r0`	`monitor`	–	–
Svara som AI-panelist	`run_test`	`monitor`	`response` `revision`	–
Alla svar	`run_all`	`monitor` `prepare` `report`	–	–
Rundrörelse	`ins_movement`	`prepare` `report`	–	`argumentative` `classical` `barometer`
Epistemisk 7×3	`ins_epistemic`	`prepare` `report`	–	–
Belastning	`st_load`	`monitor`	–	–
Konvergens	`st_conv`	`prepare` `report`	–	–
Dialogicitet	`st_dialogue`	–	`dialogue` `revision` `closed`	–
Förskjutningsriktningar	`st_shifts`	–	`revision` `closed`	–
Revideringar	`st_revlist`	–	`revision` `closed`	–
Panelnyheter	`com_news`	`monitor`	–	–
Deltagande	`com_participation`	`monitor` `prepare`	–	–
Signaler	`com_signals`	`prepare` `report`	–	–

Om ett avsnitt du behövde var hopfällt är felet i den här tabellen och inte i ditt arbete – och det är värt att rapportera, eftersom tabellen är regeln.

14. Raden som säger var på bågen du befinner dig

Ovanför statuskortet finns en kort rad. Den är det enda stället som svarar på frågan *var i hela processen är jag* – inte vilken vy som är öppen, utan vilket skede av studien du står i.

Raden säger en av dessa, och inget annat:

På raden står	Du är
Planering – bygg panelen och instrumentet	före första rundan; inget pågår ännu
Runda 0 pågår – samtal med nyckelinformanter	i orienteringsrundan, om studien har en sådan
Runda *n* pågår – följ och facilitera	en runda är öppen och svar kommer in
Paus efter runda *n* – förbered runda *n+1* utifrån det som samlats	rundan är stängd och nästa är inte öppnad
Avslutning – resultat och nästa steg	ingen övergång återstår; kvar är rapporten och brevet

Real-Time Delphi och Barometer Delphi talar annorlunda, eftersom de inte går samma båge (Classic Delphi och Argument Delphi går den tillsammans):

På raden står	Variation
Öppen runda pågår – svar och dialog parallellt, ingen rundjämförelse	Real-Time Delphi
Mätvåg *n* pågår – samma teser, följ och facilitera	Barometer Delphi
Mellan vågorna (senaste våg *n*) – pensionering av teser och förberedelse av nästa våg	Barometer Delphi

Varför detta är en mening och inte en kod. Internt har varje skede en kort kod (A1, B1, A2 …), och den finns i sidans märkning där ett test kan läsa den. På skärmen finns den avsiktligt **inte**: koden skulle bli en tredje vokabulär vid sidan av meningen och guiden, och koderna uppstår bara i rundbaserad delfi – i barometern och i realtids-delfin är koden tom, vilket skulle få skärmen att se ut som om koden **saknades** snarare än som att den inte finns.

Raden är alltså skriven för att läsas, inte tolkas. Om den säger något annat än vad du tror att studien gör, tro på raden: den beräknas ur studiens eget tillstånd och inte ur rundnumret.

---

15. Pensionering är barometerns väg, inte en allmän

En tes vars tid är förbi kan **pensioneras** – men bara i barometern, och bara vid en vågövergång. Överallt annars vägrar programmet, och vägran säger varför: *”Pensionering är möjlig endast i barometern, mellan mätningarna. Låt tesen löpa rundan till slut.”*

Detta är en metodregel, inte en begränsning i programvaran.

- **I en rundbaserad delfi går tesen rundan till slut.** Hela poängen med metoden är jämförelsen mellan rundor: samma tes, ställd igen efter att panelen sett varandras motiveringar. Att ta bort en tes mitt i rundan skulle radera just den mätning som rundan finns till för.
- **I barometern skiljer sig vågorna endast åt i tid.** Samma teser bedöms från gång till gång, så en tes kan verkligen nå vägs ände – den framtid den frågade om har kommit, eller frågan delar ingen längre. Facilitatorn bestämmer, och en ny tes kan ta dess plats.

Vad pensioneringen gör, exakt:

1. Tesen **stannar i den pågående vågen till slutet.** Panelister kan fortfarande bedöma den, och vågens resultat arkiveras i vågserien som vanligt.
2. **Vid vågövergången** flyttas den till arkivet och frågas inte längre från nästa våg.
3. **Svaren bevaras** för analysen. Exporten märker den `lifecycle = retired`, så analysen ser att tesen inte längre ställs – en pensionerad tes är inte en raderad tes, och skillnaden spelar roll när någon senare undrar varför en serie tar slut där.
4. **Beslutet kan återkallas** före vågövergången.

Skälet efterfrågas och sparas (”tiden är förbi”, ”framtiden är synlig”). Det är värt att skriva ordentligt: vid nästa vågövergång är det det enda som förklarar varför serien slutar där.

Skriven 26.8.2026. Översättning av den engelska källan `en/30-pronoia/30-facilitator-process.md`, som är den kanoniska versionen: om de två säger emot varandra har engelskan rätt och den här är föråldrad. Knapparnas och flikarnas namn är hämtade ur programmets egna svenska strängar, och ett vakttest (`scripts/test_guides_coverage.py`) fallerar om guiden namnger en kontroll annorlunda än programmet. Observera att de svenska gränssnittssträngarna ännu inte är språkgranskade av en modersmålstalare (BACKLOG B3); guiden citerar dem som de står. Ett ordval har

redan rättats: gränssnittet sa omväxlande ”runda” och ”omgång” om samma sak, och 26.8.2026 blev ”runda” det enda ordet.

Facilitering (Pronoia) · facilitator, forskare

Rollspel: en roll i en ruta i panelmatrisen

Facilitering (Pronoia)

Vad rollspel passar för

I en vanlig Delfi svarar panelisten som sig själv: expertisen är det hen bidrar med. I rollspel **svarar panelisten utifrån en roll** som hen själv skriver. Rollen kan vara den egna faktiska ställningen, en framtida ställning (*Kommunens ekonomidirektör 2035*) eller ett perspektiv som panelisten medvetet vill företräda (*Ung företagare på landsbygden*).

Rollspel passar när

- man vill **synliggöra antaganden**: när rollen är utskriven ser läsaren från vilken position en motivering ges
- man granskar **framtida aktörer**: panelisten resonerar som beslutsfattare år 2035 och inte som dagens tjänsteperson
- panelen **saknar perspektiv** som man vill ha med: en mänsklig panelist kan ta en roll, och facilitatorn kan låta en AI-panelist spela en roll
- studien används för **lärande eller workshoppar**, och själva perspektivbytet är målet.

Rollspel passar inte när resultatets värde bygger på **verifierad expertis**. En självvald roll är ett *påstått* perspektiv, inte en behörighet, och den markeras alltid så.

Arbetsfördelning: facilitatorn ger strukturen, panelisten väljer rutan

Rollspelet bygger på **panelmatrisen**. Facilitatorn definierar matrisens axlar och kategorier, till exempel huvudaxeln *Expertis* med kategorierna *Teknik*, *Ekonomi*, *Förvaltning*, *Erfarenhet* och den andra axeln *Intressegrupp*. Kategorierna är **rutor**. Panelisten skriver sin roll fritt och placerar den i den ruta där den passar bäst.

Rollen är ett namn, rutan är en grupp. Gruppjämförelse, pulsens gruppvärden och rapporter grupperar panelisterna efter ruta, inte efter rolltext. Det är rollspelets viktigaste lösning: om varje fritt skriven roll vore en egen grupp skulle alla grupper ha en medlem, och k≥3-skyddet skulle dölja dem. Tack vare rutorna kan rollspelets resultat analyseras strukturerat.

Facilitatorns steg

1. **Bygg panelmatrisen** (Panelister → Panelmatris). Tänk på rollspelet när du väljer kategorier: tillräckligt breda för att var och en ska få minst tre panelister, och tillräckligt tydliga för att panelisten ska kunna välja.
2. **Slå på rollspel** i inställningarna och spara. Under inställningen förklaras vad rutorna är. Om matrisen saknar kategorier varnar inställningen: panelisten kan då skriva en roll men inte välja en ruta.
3. **Berätta för panelen vad en roll betyder i den här studien** (mall nedan).
4. **Låt AI spela roller** om du vill komplettera panelen. På fliken **AI-panelister**, i tilläggsformuläret under **Rollspel: AI:ns roll**, skriver du rollen i fältet **AI:ns roll** och väljer en ruta ur samma matris. AI:n svarar utifrån rollens perspektiv.
5. **Följ hur rutorna fylls** innan du öppnar rundan: en ruta som förblir tom eller får bara en eller två panelister visas inte som grupp.

Mall till panelen

> I den här studien svarar du utifrån en roll. Skriv på kortet **Rollspel** på din egen sida den roll du svarar utifrån, till exempel din egen ställning år 2035 eller ett perspektiv du vill företräda. Välj sedan den ruta där din roll passar bäst. De andra panelisterna ser din roll bredvid dina motiveringar, men inte ditt namn.

Vad panelisten ser

Panelistens egen sida har kortet **Rollspel**. Panelisten skriver sin roll i **Din roll** (högst 120 tecken), väljer en ruta på huvudaxeln under **Välj en ruta** (och vid behov på den andra axeln) och trycker på **Spara roll**. Kortet säger: *”De andra panelisterna ser din roll bredvid dina motiveringar och kommentarer.”*

I diskussionen visas rollen bredvid pseudonymen med markeringen:

- *självvald*: panelisten har skrivit rollen själv
- *AI-roll*: facilitatorn har låtit en AI-panelist spela rollen.

Markeringarna blandas aldrig: en roll som en människa valt visas aldrig som AI-roll, och tvärtom. När rollspelet stängs av visas rollerna inte för någon, men sparad roll och ruta finns kvar.

AI-roller som komplement till panelen

En AI-roll är användbar när panelen saknar ett perspektiv som inte fås från de mänskliga panelisterna: unga, framtida invånare, aktörer från ett annat område. AI:n motiverar utifrån rollens perspektiv, och dess inlägg är alltid markerade.

Ha två saker i minnet:

- **En AI-roll är ett förslag, inte en röst.** Den för in motiveringar som människor kan svara på, men den berättar inte vad människor i den gruppen faktiskt tycker.
- **AI:n räknas som medlem i rutan.** k≥3-tröskeln räknar AI-panelister i gruppens storlek (facilitatorns beslut 22.9.2026). En ruta med två människor och en AI visas som grupp. Om du vill att den mänskliga gruppens anonymitet ska vara säker, håll minst tre människor i varje ruta.

Att läsa resultaten

- **Jämför rutor, inte roller.** Gruppjämförelsen visar hur rutorna skiljer sig. En enskild roll kan läsas bredvid motiveringen, men den räknas inte statistiskt.
- **En självvald roll är en ram, inte ett urval.** Rutans resultat visar hur de panelister som tog det perspektivet motiverade, inte vad en hel yrkeskår tycker.
- **Skilj ut AI-andelen.** I fördelningen är AI-andelen skrafferad och talen uppdelade, så du ser hur mycket av rutans resultat AI:n har tagit fram.
- **Använd rollerna i tolkningen.** Kombinationen av motivering och roll är ofta studiens rikaste material: samma påstående framfört från olika roller visar var en uppfattning beror på ställning.

Teknisk beskrivning

- Panelistens roll sparas i `self_selected_role` och rutorna i `matrix_primary` och `matrix_secondary`. Anrop: `POST /api/respond/{inbjudan}/role` med fälten `role`, `matrix_primary`, `matrix_secondary`.
- En okänd ruta avvisas (`role_play_box_invalid`). När matrisen har kategorier avvisas en roll utan ruta på huvudaxeln (`role_play_box_required`).
- Att lägga till en AI-panelist (`POST /api/studies/{studie}/ai-panelists`) tar samma fält; rollen sparas som profilens perspektiv.
- I diskussionssvaret följer rollen med i `panelist_role` och `commenter_role` bara när rollspelet är på.

Se även: Anonymitet: identitetslägen och grupprapportering.

Facilitering (Pronoia) · facilitator, forskare

Engångsomröstning på ett seminarium: QR-kod och anonyma svar

Facilitering (Pronoia)

Vad engångsomröstningen passar för

Engångsomröstningen är Pronoias lättaste sätt att samla svar: inga inbjudningar, ingen inloggning, ingen pseudonym. Publiken i salen skannar en QR-kod med telefonen, svarar på teserna och skickar in anonymt. Var och en svarar en gång.

Engångsomröstningen passar

- för att **känna av stämningen på ett seminarium eller en workshop**: var salen står i förhållande till teserna före och efter en diskussion
- i **början eller slutet av en Delfi**: en bredare publiks syn vid sidan av panelens resultat
- i **undervisning**: för att presentera metoden så att alla får pröva.

Den passar inte för en omröstning vars resultat är bindande. Anonymitet betyder att ingen kan verifiera vem som svarade, och spärren mot dubbelröstning gäller bara per webbläsare (se **Begränsningar**).

Före tillfället

1. **Skriv teserna.** Skalteser besvaras med ett reglage, andra teser med text. Korta teser om en sak i taget fungerar bäst i en sal; tre till sex teser räcker.
2. **Välj Anonym engångsomröstning i inställningarna.** Kryssa i **Omröstning öppen – tar emot svar just nu** och spara. En osparad omröstning öppnas inte.
3. **Kontrollera delningskortet.** Under krysset visas ett kort med QR-koden, **Offentlig länk** och omröstningens läge. Läget ska säga att koden fungerar nu.
4. **Prova med din egen telefon.** Skanna koden, svara och skicka. Ett andra försök från samma webbläsare säger att du redan har svarat; det är rätt. Ditt testsvar blir kvar i resultaten, så ta hänsyn till det när du läser dem, eller prova på en separat kopia av studien.
5. **Förbered presentationsvyn. Visa presentationsvy** öppnar en vit helskärmssida: studiens namn, en stor kod, adressen och uppmaningen *”Skanna koden med telefonen och svara”*. Öppna den i

en webbläsarflik som du kan visa på duken, eller ta en skärmbild till en bild. **Kopiera länk** lägger adressen i urklipp om du vill skicka den till distansdeltagare.

Adressen innehåller studiens språk. Den som röstar kan byta språk (finska, engelska, svenska) högst upp på sidan.

Under tillfället

Vad salen ska få veta:

> Skanna koden med telefonen. Svaret är helt anonymt: inget namn, ingen inloggning, och ingen identifierare om er sparas. Svara på teserna och tryck på **Skicka anonymt**. Var och en svarar en gång.

Ha presentationsvyn framme under hela omröstningen: de som kommer sent hinner med, och adressen går att läsa för den vars telefon inte läser koden.

Störningar:

- **Tjänsten är överbelastad.** Den som röstar ser meddelandet *”Tjänsten är överbelastad just nu. Vänta en stund och skicka igen – dina svar finns kvar i formuläret.”* Be om en stunds väntan; inga svar försvinner. Serverns tak är dimensionerat för en sal (se **Teknisk beskrivning**).
- **Nätverket bryts.** Meddelandet säger att svaret inte sparades. Svaren finns kvar i formuläret, och inskicket lyckas när anslutningen är tillbaka.
- **Någon trycker på skicka utan att svara.** Sidan ber hen att svara på minst en tes.

Att stänga omröstningen

Ta bort krysset i **Omröstning öppen – tar emot svar just nu** och spara. Därefter öppnar koden en sida där det står *”Omröstningen är stängd.”* Den som skickar in precis när omröstningen stängs ser ett meddelande om att omröstningen stängdes innan svaret kom fram.

Du kan öppna omröstningen igen på samma sätt, till exempel för en andra mätning efter en diskussion. Observera att spärren för samma webbläsare gäller hela omröstningen: vill du mäta samma publik två gånger, gör den andra mätningen som en separat studie.

Resultat

Svaren går in i rundans resultat och fördelning som alla andra svar. Varje inskick sparas som en anonym deltagare som inte syns i panelens deltagarlista eller i gruppjämförelsen. Därför kan engångsomröstningens resultat inte delas upp per grupp: den som röstar har ingen ruta i panelmatrisen.

Läs resultatet så här:

- **Fördelningen visar var salen står**, inte expertpanelens ståndpunkt. Om du ställer den bredvid Delfins resultat, skriv i rapporten att det är en annan grupp.
- **Motiveringarna är anonyma och enstaka.** De kan inte preciseras eller besvaras, så de är material, inte dialog.
- **Antalet svarande är antalet inskick.** Utan identifierare säger talet inte hur många olika personer som svarade.

Begränsningar

- **Spärren mot dubbelröstning gäller per webbläsare.** Samma webbläsare svarar en gång. Spärren stoppar oavsiktliga upprepningar men inte avsiktliga: en annan webbläsare eller ett privat fönster kan svara igen.
- **Ingen kommentering.** Den som röstar kan skriva en motivering men inte kommentera andras svar.
- **Ingen fortsättning.** En engångsomröstning ger ingen egen sida, ingen revidering och ingen nästa runda. Vill du engagera deltagarna vidare, bjud in dem till panelen på vanligt sätt.

Teknisk beskrivning

- Omröstningssidan är `/poll/{studie}?lang={språk}` och presentationsvyn `/poll/{studie}/qr`. QR-koden ritas i webbläsaren (felkorrigeringsnivå M, marginal på fyra moduler); adressen passerar aldrig en utomstående tjänst.
- `GET /api/poll/{studie}` returnerar teserna i en öppen omröstning och `POST /api/poll/{studie}` sparar svaren. Varje inskick skapar en anonym deltagare (`participant_type = anonymous`).
- Servern avvisar en stängd omröstning (403) och överbelastning (429); sidan berättar om båda för den som röstar.

- Taket per adress är 1 500 inskick och 3 000 sidladdningar på tio minuter. Telefoner i en sal når ofta servern från samma adress, så taket är dimensionerat för en sal, inte för en enskild användare.
- Spärren mot dubbelröstning finns i webbläsarens minne; servern sparar ingen identifierare för den som röstar.

Se även: Anonymitet: identitetslägen och grupprapportering.

Facilitering (Pronoia) · panelisti

Som panelist i den öppna Delfi-studien

Deltagande (Pronoia)

Metodix har alltid en öppen Delfi-studie igång, och alla som är intresserade av ämnet kan be om en inbjudan. Den här guiden berättar på två minuter vad du ger dig in i. Själva svarandet tar ungefär en kvart.

Du behöver inget konto

Du fick en personlig länk till din e-post, och den räcker. Det finns inget lösenord och inget att registrera. Samma länk tar dig tillbaka till panelen runda efter runda, så spara meddelandet.

Dela inte länken vidare. Den är din plats i panelen, och om någon annan svarar med den registreras hens åsikter som dina.

En Delfi-studie är ingen enkät

I en enkät räknas åsikterna ihop. I en Delfi-studie läses de. En runda går till så här:

1. **Du svarar först själv.** Du bedömer teserna innan du ser vad de andra har svarat. Ordningen är avsiktlig: den första siffran du ser skulle fästa sig vid din egen bedömning.
2. **Du motiverar.** Motiveringen är den viktigaste delen av ditt svar. Siffran säger var du hamnade, motiveringen säger varför – och det är motiveringen analysen läser.
3. **Du läser de andras motiveringar.** Under rubriken **ANDRAS MOTIVERINGAR** ser du resten av panelen anonymt. Du kan kommentera en enskild motivering och be skribenten berätta mer.
4. **Du får ompröva.** Om något argument får dig att tänka annorlunda kan du ändra ditt svar och berätta vad som ändrade det. Att ändra åsikt är ingen svaghet utan ett resultat av metoden, och det syns i analysen som en egen uppgift.

Målet är inte enighet. Målet är att också de som är oense vet varför de är oense.

Anonymiteten är en struktur, inte ett löfte

De andra panelisterna ser bara en pseudonym. De ser din bedömning och din motivering; ditt namn, din organisation och din e-postadress syns inte. Det handlar inte om hövlighet utan om metodens villkor: en anonym motivering bedöms utifrån sitt innehåll och inte utifrån skribentens ställning.

I fördelningsbilden är ditt eget svar märkt med **du**, och i diskussionen visas dina egna inlägg för dig som **Du**. För de andra ligger samma rad under en pseudonym.

Dina kontaktuppgifter ser bara arrangören på Metodix, och de används enbart för inbjudan och meddelandena mellan rundorna.

Vad mer finns på sidan

- **DISKUSSION** samlar samtalet kring en tes till en tråd, och **DIN MOTIVERING** visar din egen text som du kan precisera.
- Under **Fler tjänster** ser du vad som har sparats om dig, och där kan du också dra dig ur studien.
- **Svaga signaler och wild cards** är en plats för iakttagelser som inte ryms i teserna men ändå kan ändra bilden av det som kommer.

Om något inte fungerar

Öppna **Dela en observation** och skriv vad du försökte göra och vad som hände. Meddelandet går till dem som bygger Pronoia, inte till studiens facilitator, och det påverkar inte dina svar. Det mest användbara du kan berätta är var du letade först – även om det var fel ställe.

Korta svar

Fråga	Svar
Behöver jag ett konto?	Nej. Den personliga länken räcker.
Hur lång tid tar det?	Ungefär en kvart per runda. Du kan svara i din egen takt.
Ser någon mitt namn?	Inte de andra panelisterna. Arrangören ser dina kontaktuppgifter för inbjudan.
Kan jag ändra mitt svar?	Ja, så länge rundan är öppen. Ändringen och dess orsak hör till materialet.
Kan jag sluta på halva vägen?	Ja. Möjligheten att dra sig ur finns under **Fler tjänster**.

Facilitering (Pronoia) · fasilitoija

Facilitatorns provperiod i fem steg

Facilitering (Pronoia)

Du har en provperiod i Delphi Pronoia. På tio minuter går den här guiden igenom vad det i praktiken innebär att leda en Delfi-studie.

Stegen är skrivna som mål: vart och ett säger vad du försöker ta reda på, inte vilken knapp du ska trycka på. Att hitta vägen hör till provperioden – och om du inte hittar den är det det mest värdefulla du kan berätta för oss.

1. Öppna din egen exempelstudie

Med inbjudningslänken skapar du ett konto och ett lösenord. Därefter finns det på ditt skrivbord en studie som redan har en panel, teser och svar. Den är din: du kan ändra vad som helst i den utan att förstöra något.

Mål: ta reda på vad studien frågar och hur många som har svarat.

Båda svaren finns under flikarna **Teser** och **Panelister**. Lägg samtidigt märke till metodens grundsak: en tes är ett påstående att ta ställning till, inte en fråga.

2. Se var panelen landade

Mål: hitta en tes som panelen är oense om och ta reda på på vilka grunder.

Fördelningen visar hur svaren föll ut. Under den finns nyckeltalen: medelvärde, median, spridning och den mellersta hälften. I en Delfi-studie är spridningen ofta mer intressant än medelvärdet, eftersom den berättar om panelen är enig eller delad.

Motiveringarna är ändå orsaken till att Delfi-studier över huvud taget görs. Läs dem och se om oenigheten ligger i bedömningarna eller först i skälen bakom dem.

3. Läs dialogen

Mål: hitta ett ställe där någon har omprövat sin ståndpunkt och ta reda på vad som ändrade den.

Panelisterna kommenterar varandras motiveringar och kan ompröva sin egen bedömning. Ändringen och dess orsak sparas separat. Det är detta som skiljer en Delfi-studie från en enkät: i materialet syns vilket argument som rörde vem.

4. Ändra något

Mål: lägg till en egen tes och se hur den ser ut för en panelist.

Använd förhandsvisningen som panelist: du ser samma vy som din panel, och ingen får ett meddelande om det. Det är det snabbaste sättet att kontrollera om en tes är begriplig.

Kom ihåg regeln: en tes som läggs till mitt i en öppen runda betyder att en del av panelen svarade på en annan helhet än de övriga. Pronoia hindrar det inte, men antecknar det.

5. Bygg en egen studie

Mål: för en av dina verkliga frågor ända fram till teser.

Börja med knappen ➕ **Ny studie (guide)** på skrivbordet: välj en mall, så tar guiden dig genom sju steg till en egen studie. Den illustrerade handledningen är Din första Delfi med guiden; om du redan har en plan, se Vilken väg till Pronoia? Under fliken **AI-panelister** kan du lägga till syntetiska perspektiv om du vill se dialogen röra sig utan en verklig panel.

När du bjuder in verkliga panelister skapar fliken **Inbjudningar** en personlig länk åt var och en. Du kan skicka dem från Pronoia eller kopiera dem till din egen e-post.

Provperiodens gränser

Gräns	Mängd	Varför
Längd	14 dagar	Provperioden är till för att bekanta sig, inte för produktionsbruk.
AI	För 5 euro	AI-panelister och analyshjälpmedel debiteras enligt användning.
Verkliga panelister	10	Gäller alla dina studier under provperioden tillsammans. AI-panelister kan du lägga till fritt.

Att stöta på en gräns är inget fel utan slutet på provperioden. Berätta då vad du höll på med, så kommer vi överens om fortsättningen.

Berätta vad som inte fungerade

Längst ner på skärmen finns **Observation** (fönstret Dela en observation). Använd den med låg tröskel. Det värdefulla är inte att något var trasigt, utan var du letade först och vad du förväntade dig skulle hända. Pronoias vanligaste fel är att en funktion finns men inte går att nå från den vy där den behövs – och det ser bara en ny användare.